

**POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W SIERADZU**
ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 52 98-200 Sieradz

**OCENA STANU SANITARNEGO
POWIATU SIERADZKIEGO
W 2021 ROKU**

SPIS TREŚCI

	Str.
I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W POWIECIE SIERADZKIM	4
II. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW, W KTÓRYCH PROWADZONA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	12
III. W ZAKRESIE ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH	21
IV. W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ	28
V. W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	40
VI. W ZAKRESIE HIGIENY PRACY	44
VII. W ZAKRESIE NADZORU NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI	47
VIII. W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA	48
IX. W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	52
X. PODSUMOWANIE	53

Ocena stanu sanitarnego powiatu sieradzkiego w roku 2021 oparta jest na analizie działalności kontrolnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sieradzu wynikającej z ustawowych obowiązków Państwowej Inspekcji Sanitarnej na szczeblu powiatowym.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sieradzu było działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz chemikaliami.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W POWIECIE SIERADZKIM

W 2021 roku sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na choroby zakaźne w porównaniu do 2020 r. uległa zmianie. W 2021 roku odnotowano znaczny wzrost liczby zachorowań na COVID-19 i ospę wietrzną w porównaniu do roku wcześniejszego, natomiast w przypadku infekcji grypopodobnych – spadek zachorowań. W przypadku pozostałych chorób zakaźnych w roku 2021 zaobserwowano niewielką różnicę w zachorowaniach w porównaniu do roku 2020.

Jednostka chorobowa		Powiat sieradzki			
		2020		2021	
		Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
Salmonelloza	Zatrucie pokarmowe	22	18,65	34	29,19
	Zatrucie pokarmowe pozajelitowe	-	-	-	-
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe		42	35,61	20	17,17
Czerwonka bakteryjna/shigelioza/		-	-	-	-
Zatrucie jadem kiełbasianym/botulizm/		-	-	-	-
Wirusowe zakażenia jelitowe/rotawirusy/		10	8,47	8	6,87
Krzusiec		10	8,47	6	5,15
Odra		-	-	-	-
Różyczka		-	-	-	-
Ospa wietrzna		79	66,98	129	110,74
Świnka		1	0,84	-	-
Płonica		1	0,84	1	0,86
Borelioza		1	0,84	8	6,87
Porażenie wiotkie dzieci do 15 lat		-	-	-	-
Tężec		-	-	-	-
Szczepienia p/k wściekliznie		11	9,32	15	12,88
Zachorowania grypopodobne		7192	6097,91	3158	2710,92
Grypa		4	3,39	-	-
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowe	Meningokokowe	-	-	-	-
	bakteryjne	-	-	1	0,86
	wirusowe	-	-	1	0,86
	Inne i nieokreślone	-	-	3	2,58
Zapalenie mózgu	Wirusowe (kleszczowe)	-	-	1	0,86
	bakteryjne	-	-	1	0,86
	Inne i nieokreślone	1	0,84	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby	Typu A	2	1,69	-	-
	Typu B	2	1,69	5	4,29
	Typu C	5	4,23	5	4,29
Zatrucia związkami chemicznymi	pestycydami	-	-	-	-
Choroba wywołana przez ludzki wirus upośledzenia odporności HIV		-	-	4	3,43

Tabela 1. Sytuacja epidemiologiczna w powiecie sieradzkim w zakresie zachorowań na choroby zakaźne w latach 2020-2021.

Zatrucia pokarmowe

W roku 2021 nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych zatruc pokarmowych wywołanych przez Gram-ujemne bakterie jelitowe z rodzaju Salmonella w porównaniu do roku 2020. W 2021r. odnotowano 34 przypadki zatruc pokarmowych (współczynnik zapadalności 29,19), natomiast w 2020r. – 22 zachorowania (współczynnik zapadalności 18,65). W roku 2021 w powiecie sieradzkim nie odnotowano zbiorowych zatruc pokarmowych.

Wirusowe zapalenie wątroby

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby oraz zapadalność na 100 000 mieszkańców w powiecie sieradzkim w latach 2020 – 2021.

Typy WZW	Powiat sieradzki			
	Rok 2020		Rok 2021	
	Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności	Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
Typ A	2	1,69	-	-
Typ B	2	1,69	5	4,29
Typ C	5	4,23	5	4,29

Tabela 2. Wirusowe zapalenie wątroby – zapadalność na 100 000 mieszkańców w powiecie sieradzkim w latach 2020 – 2021.

W roku 2021 nie zarejestrowano zachorowań na WZW typu A. Liczba zachorowań na WZW typu C w roku 2021 jest taka sama jak w roku 2020 r., natomiast liczba zachorowań na WZW B w roku 2021 jest wyższa w porównaniu do roku wcześniejszego.

Każdego roku rejestrowane są głównie zachorowania na WZW rozpoznawane jako przypadki przewlekłe i BNO (bliżej nieokreślone). Należy zaznaczyć, że zarówno rejestracja jak i interpretacja danych natrafia na trudności związane z niewystępowaniem ostrego okresu choroby i zgłaszaniem przypadków rozpoznawanych w okresie zmian przewlekłych.

Zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych obowiązek szczepień przeciw WZW typu B dotyczy między innymi osób szczególnie narażonych na zakażenie w wyniku styczności z osobą zakażoną WZW typu B, które nie były szczepione przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B oraz osób zakażonych wirusem zapalenia wątroby typu C.

Choroby wieku dziecięcego

W 2021 roku odnotowano znaczny wzrost zachorowań na ospę wietrzną, w porównaniu do 2020 r. (2020 r. - 79 przypadków, 2021 r. – 129 przypadków). Liczba zachorowań na płonicę w roku 2021 była taka sama jak w roku 2020 (1 zachorowanie). W przypadku tych chorób obserwowana jest cykliczna, co kilka lat, zmienność liczby zachorowań.

Pokąsania przez zwierzęta

W 2021 roku liczba osób pokąsanych przez zwierzęta ogółem wyniosła 160 pokąsania (w 2020 r. – 143 przypadki pokąsań). Do szczepień zakwalifikowano 15 osób, co stanowiło 9,4% wszystkich pokąsanych. Najczęściej dochodziło do pokąsań przez zwierzęta domowe (głównie psy). Odnotowano 4 przypadki pokąsań przez zwierzęta dzikie w 2021 r. (2 szczury, 1 kuna i 1 lis).

Grypa

W 2021 roku odnotowano spadek liczby zachorowań grypopodobnych. Ogółem zachorowało 3135 osób (współ. zapadalności 2710,92), podczas gdy w 2020 roku zgłoszono 7192 przypadków zachorowań (współ. zapadalności 6097,91). Żadne zachorowanie nie było potwierdzone badaniem wirusologicznym.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Sieradzu, jak co roku, brała udział w programie opartym na zintegrowanym systemie Sentinel, dotyczącym nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą i innymi wirusami oddechowymi. Nadzór ten miał na celu pozyskanie określonych danych na temat aktywności tych wirusów na danym terenie w danej populacji. W związku z tym na podstawie informacji uzyskiwanych w systemie Sentinel możliwa jest ocena sytuacji wirusologiczno-epidemiologicznej w całym kraju.

COVID-19

W roku 2021 na terenie powiatu sieradzkiego podobnie jak na obszarze całego kraju rejestrowano przypadki zakażenia nowym koronawirusem SARS-CoV-2, który wywołuje ostrą chorobę układu oddechowego COVID-19.

Dane dotyczące sytuacji epidemiologicznej wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 te są dostępne na stronie serwisu Rzeczypospolitej Polskiej (<https://www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2>).

W aktualizowanym codziennie raporcie dotyczącym sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu sieradzkiego zawarte są dane dotyczące: liczby zakażeń, liczby nowych zakażeń, liczby ponownych zakażeń, liczby zakażeń na 10 tys. mieszkańców, liczby przypadków

śmiertelnych (wyłącznie z powodu COVID-19 oraz chorób współistniejących wraz z COVID-19), liczby osób objętych kwarantanną, liczby wykonanych testów oraz liczby testów z wynikiem pozytywnym.

Inne choroby

W roku 2021 zarejestrowano 5 przypadków zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych oraz 2 przypadki zapalenia mózgu, w tym 1 kleszczowe zapalenie mózgu. W roku wcześniejszym odnotowano tylko jeden przypadek nieokreślonego zapalenia mózgu.

Liczba przypadków zachorowań na gruźlicę w roku 2021 była mniejsza w porównaniu do roku 2020. W 2021 zarejestrowano 15 zachorowań na gruźlicę, w tym na gruźlicę prątkującą - 9 osób, nieprątkującą - 4 osoby i pozapłucną - 2 osoby (w 2020 r. były 22 przypadki zachorowań na gruźlicę).

W 2021 roku zarejestrowano 4 przypadki zakażeń wirusem HIV, 6 zachorowań na kiłę oraz 1 zachorowanie wywołane przez Chlamydie. W 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na te choroby.

Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Sieradzu obejmuje nadzorem, w ramach programu obowiązkowych szczepień ochronnych 22 526 dzieci i młodzieży do 20-go roku życia. Szczepienia ochronne prowadzone są w 30 punktach. Cała populacja dzieci i młodzieży objęta jest fachową opieką medyczną przez lekarzy pediatrów i pielęgniarki, które posiadają ukończony kurs szczepień ochronnych. W zakresie szczepień ochronnych przeprowadzono 22 kontrole.

W 2021 roku zgłoszono 6 odczynów poszczepiennych. Wystosowano 154 pisma do rodziców uchylających się od szczepień z czego 46 dzieci zostało zaszczepionych. 89 rodziców odmówiło szczepień swoich dzieci. 23 dzieci nie posiada żadnych szczepień. To niepokojące zjawisko odmowy szczepień, powstałe na fali ruchów antyszczepionkowych, budzi obawy co do jego wpływu na przyszłą sytuację epidemiologiczną w zakresie zachorowań na choroby zakaźne.

W ramach obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych prowadzone jest uodpornianie przeciw: gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, odrze, śwince, różyczce, haemophilus influenzae typu b, streptococcus pneumoniae, rotawirusom. Podległe nam placówki prowadzą również szczepienia zalecane, które są finansowane przez rodziców. W ramach tych szczepień dzieci uodparniane są przeciw: wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, ospie wietrznej, kleszczowemu zapaleniu mózgu, grypie, bieguncie rotawirusowej, wirusom brodawczaka

ludzkiego oraz bakteriom otoczkowym *Neisseria meningitidis*. Dużym zainteresowaniem rodziców cieszą się szczepienia preparatami szczepionkowymi skojarzonymi (cztero-, pięcio- i sześćskładnikowymi) podawanymi dzieciom w wieku 1 – 3 lat. Szczepionki te są finansowane przez rodziców.

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie sieradzkim na koniec 2021 roku kształtował się na poziomie 2020 roku (w załączeniu procentowy stan zaszczepienia dzieci i młodzieży poniżej 20 lat). Szczepieniami przeciw gruźlicy objęto w 2021 roku 95,94 % noworodków, w 2020 zaszczepiono 98,42 %. Przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w ramach obowiązkowego szczepienia uodparniane są noworodki i dzieci do 3-go roku życia. Poziom wyszczepienia roczników 2020 i 2021 wynosi: 90,54% i 40,38%.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B populacji od rocznika 2002 do 2021 (20 roczników) w powiecie sieradzkim, uległa zdecydowanej poprawie. Od 1994 roku nie odnotowujemy zachorowań na WZW typu B w tych grupach wiekowych. Uodparnianie przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi w szczepieniu podstawowym w analizowanych rocznikach, dzieci do trzeciego roku życia waha się na poziomie 95,54% do 90,07%. W szczepieniach przypominających błonico – tężcowych (Td) roczników 14- i 19- latków poziom wyszczepienia wynosi 94,95% i 77,83%. Od 2004 roku do PSO wprowadzono szczepienia przeciw krztuścowi w 6. roku życia szczepionką z komponentem acelularnym DTPa. Uodpornienie rocznika 2016 w 2021 roku wynosi 64,16%. Dzieciom urodzonym w grupach ryzyka i z przeciwwskazaniami do szczepień DTP, podaje się szczepionkę z komponentem acelularnym DTPa skojarzoną 5 w 1. W powiecie sieradzkim zaszczepiono w 2021 roku 122 dzieci podając 366 dawek.

W 2021 roku prowadzone były szczepienia p/*Streptococcus pneumoniae* szczepionką trzynastowalentną (podano 62 dawki) oraz p/ospie wietrznej (podano 51 dawek). Tymi szczepieniami objęto dzieci z przeciwwskazaniami ujętymi w szczegółowym Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 2011 roku. Od 01.01.2017 roku do Kalendarza Szczepień wprowadzono szczepienia przeciwko *Streptococcus pneumoniae*, dla całej populacji. Wyszczepialność dla rocznika 2020 kształtuje się na poziomie 63,15%.

Od 2018 roku wprowadzono istotne zmiany w PSO dotyczące uodparniania przeciw odrze, śwince, różyczce. Szczepienia są prowadzone szczepionką skojarzoną trzyskładnikową w grupie 2-latków, 6-latków i 10-latków. Wyszczepialność w roku 2021 wyniosła dla drugiego roku życia 92,10%, dla szóstego roku życia 62,12% dla dziesiątego roku życia 75,30%. W ramach PSO prowadzone są szczepienia przeciw tężcowe osób narażonych w wyniku skaleczeń i odniesionych ran. W 2021 roku zaszczepiono 2244 osoby.

Zgodnie z PSO prowadzone są szczepienia przeciw WZW typu B dla osób dorosłych: studentów szkół medycznych oraz osób z bliskiego otoczenia chorych na WZW typu B i nosicieli HBV. W 2021 roku z tej grupy zaszczepiono 52 osoby, podając 169 dawek. Przeciw grypie w roku 2021 zaszczepiono 2391 osób, w porównaniu do roku 2020 o 1,1% więcej. Dokonano analizy braków i opóźnień w szczepieniach.

Pod opieką Poradni Konsultacyjnej w Łodzi na koniec 2021 roku było 50 dzieci, które po badaniach zakwalifikowano do szczepień ochronnych i rozpoczęto u nich szczepienia z zastosowaniem indywidualnego kalendarza szczepień. Odnotowuje się również odroczenia czasowe ze szczepień z uwagi na przeciwwskazania zdrowotne, jednak po ustąpieniu objawów chorobowych są kontynuowane.

Ocena sytuacji epidemiologicznej pozwala stwierdzić, że największy postęp w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych osiągnięto przez promowanie szczepień profilaktycznych. Zatem obok szczepień obowiązkowych należy wprowadzać w szerszym zakresie szczepienia zalecane. W załączeniu procentowy stan zaszczepienia dzieci i młodzieży

1. Gruźlica

Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe ^a
2021	95,94
2020	98,42

2. Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe	
	pierwotne ^a	uzupełniające ^b
2021	51,71	40,38
2020	8,08	90,54
2019	3,68	95,40
2018	1,63	97,94
2017	2,00	97,62

3. Zakażenia rotawirusowe

Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe ^a
2021	60,79
2020	30,84

3. Błonica, tężec

Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe		Szczepienie przypominające		
	pierwotne ^a	uzupełniające ^b	I. dawka ^c	II. dawka ^d	III. dawka ^e
2021	48,50				
2020	53,60	45,02			
2019	9,01	90,07			
2018	4,03	95,54			
2017	1,81	97,52			
2016	1,67	34,17	64,16		

2015	0,93	6,51	92,47		
2014	0,27	3,12	96,43		
2013	0,45	1,71	97,39		
2012	0,17	1,73	97,14		
2011	0,33	1,08	98,59		
2010	0,0	0,72	99,28		
2009	0,0	0,56	99,44		
2008	0,08	0,57	23,67	75,69	
2007	0,17	0,42	4,46	94,95	
2006	0,0	0,09	2,10	97,81	

Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe		Szczepienie przypominające		
	pierwotne ^a	uzupełniająca _b	I. dawka ^c	II. dawka ^d	III. dawka ^e
2005	0,0	0,0	1,55	98,45	
2004	0,0	0,26	1,38	98,36	
2003	0,0	0,18	0,55	21,40	77,86
2002	0,0	0,0	0,35	5,11	94,54

4. Krztusiec

Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe		Szczepienie przypominające	
	pierwotne ^a	uzupełniająca _b	I. dawka ^c	II. dawka ^d
2021	48,50			
2020	53,60	45,02		
2019	9,01	90,07		
2018	4,03	95,54		
2017	1,81	97,52		
2016	1,67	34,17	64,16	
2015	0,93	6,51	92,47	
2014	0,27	3,12	96,43	
2013	0,45	1,71	97,39	
2012	0,17	1,73	97,14	
2011	0,33	1,08	98,59	
2010	0,0	0,72	99,28	
2009	0,0	0,56	99,44	
2008	0,08	0,57	23,67	75,69
2007	0,17	0,42	4,46	94,95
2006	0,0	0,09	2,10	97,81
2005	0,0	0,0	1,55	98,45

5. Poliomyelitis

Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe		Szczepienie ^c przypominające
	pierwotne ^a	uzupełniające ^b	
2021	48,50		
2020	53,60	45,02	
2019	9,01	90,07	
2018	4,03	95,54	
2017	1,81	97,52	
2016	1,67	34,17	64,16
2015	0,93	6,51	92,47
2014	0,27	3,12	96,43
2013	0,45	1,71	97,39
2012	0,17	1,73	97,14

6. Odra, świnka, różyczka

Rok urodzenia	Szczepienie	
	podstawowe ^a	przypominające ^b
2020	69,75	
2019	92,10	
2018	93,14	
2017	99,81	
2016	33,43	62,12
2015	8,09	91,35
2014	5,70	93,67
2013	57,68	41,60
2012	24,61	75,30
2011	7,74	91,85
2010	2,58	97,26
2009	1,45	98,55
2008	1,70	98,30

7. Odra, świnka, różyczka dziewczęta

Rok urodzenia	Szczepienie	
	podstawowe ^a	przypominające ^b
2012	0,0	0,0
2011	6,51	93,49
2010	3,55	96,45
2009	3,04	96,96
2008	1,81	98,19
2007	0,72	99,28
2006	0,19	99,81

8. Haemophilus influenzae typu b

Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe	
	pierwotne ^a	uzupełniające ^b
2021	48,50	
2020	53,60	45,02
2019	9,01	90,07
2018	4,03	95,54
2017	1,81	97,52
2016	1,58	98,42

9. Streptococcus pneumoniae

Rok urodzenia	Szczepienie podstawowe	
	pierwotne ^a	uzupełniające ^b
2021	47,44	
2020	35,47	63,15
2019	13,79	85,29
2018	5,57	94,00
2017	2,00	97,33

Tabela 3 Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży poniżej 20 lat w 2021r. (w % liczby dzieci i młodzieży ogółem)

II. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW, W KTÓRYCH PROWADZONA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

W 2021 roku pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sieradzu znajdowało się 155 obiektów, w których wykonuje się działalność leczniczą, w tym:

- 6 obiektów udzielających stacjonarnie i całodobowo świadczenia zdrowotne, w tym 4 obiekty Szpitala Wojewódzkiego im. Prymasa Wyszyńskiego w Sieradzu, ul. Armii Krajowej 7
- 48 obiektów udzielających ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki, poradnie, zakłady rehabilitacyjne i inne),
- 101 podmiotów prowadzących działalność leczniczą wykonywaną przez praktykę zawodową: indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, indywidualne praktyki pielęgniarek oraz indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek.

W okresie od maja do października 2021r. obiekty wykonujące działalność medyczną były kontrolowane zgodnie z Rocznym harmonogramem kontroli. W tym okresie placówki nadzorowane były w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego, czystości bieżącej, prawidłowości procesów sterylizacji, zaopatrzenia w wodę, ujęć awaryjnych, zagadnień związanych z postępowaniem z bielizną brudną i czystą, gospodarką odpadami stałymi i ciekłymi, zagadnień związanych z oceną higieniczną warunków pracy oraz zagadnień z zakresu żywności i żywienia.

W okresie od stycznia do kwietnia 2021r. oraz od listopada do grudnia 2021r. zaprzestano wykonywania urzędowych kontroli w tych obiektach z uwagi na panującą epidemię koronawirusa SARS-CoV-2. W obiektach udzielających ambulatoryjne świadczenia zdrowotne podstawową formą udzielenia świadczeń stała się teleporada, a zakres udzielanych stacjonarnie świadczeń został ograniczony. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydawano decyzji, nie wydawano zaleceń.

1. Charakterystyka podmiotów leczniczych w 2021r.

Z uwagi na panującą epidemię koronawirusa SARS-CoV-2 kontrole sanitarne przeprowadzono w obiektach, w których realizuje się stacjonarnie i całodobowo świadczenia zdrowotne, a także w 23 obiektach udzielających ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych oraz 33 indywidualnych praktykach lekarskich. Stan sanitarno-techniczny tych obiektów nie budził zastrzeżeń. Obiekty szpitalne na bieżąco poprawiają funkcjonalność swoich placówek. W roku 2021r. Szpital Wojewódzki im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu korzystał już z nowo wybudowanego obiektu przeznaczonego na Blok Operacyjny oraz Centralną Sterylizatornię.

2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych i ich wyposażenie

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów, w których realizuje się stacjonarnie i całodobowo świadczenia zdrowotne ocenia się jako dobry. Czystość bieżąca w/w placówek zachowana. Zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne oraz sprzęt jednorazowego użycia dobre i dostosowane do potrzeb. Wszystkie stosowane środki dezynfekcyjne posiadają właściwe spektrum działania. We wszystkich salach, gabinetach i sanitariatach do mycia rąk stosuje się mydło w płynie i ręczniki jednorazowego użytku. Do dezynfekcji rąk w gabinetach zabiegowych, stosuje się środki o właściwym spektrum działania. Bieżący stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń przeznaczonych na izby przyjęć oraz gabinety zabiegowe nie budzi zastrzeżeń.

Gabinety zabiegowe, sale chorych oraz pomieszczenia i urządzenia sanitarne w placówkach utrzymane są w czystości. Podłogi w gabinetach zabiegowych i sanitariatach dezynfekowane są zgodnie z opracowanymi procedurami min. 2 x dziennie oraz w razie potrzeby. Stosowane środki do dezynfekcji powierzchni bezdotykowych oraz powierzchni dotykowych posiadają szerokie spektrum działania.

Szpitalne objęte nadzorem tutejszej stacji posiadają wygospodarowane pomieszczenia porządkowe sprzętu czystościowego, które znajdują się na każdym piętrze szpitala. W Szpitalu Wojewódzkim w Sieradzu utrzymaniem porządku zajmuje się szpitalna sekcja higieny. Używany sprzęt porządkowy jest w dobrym stanie technicznym, a czynności porządkowe wykonywane są zgodnie z opracowanymi procedurami.

Baseny i kaczki są dezynfekowane w środkach o prawidłowym spektrum działania. Środki są stosowane i przechowywane zgodnie z zaleceniami producenta. Mycie basenów i kaczek odbywa się ręcznie w brudownikach, w których sprzęt ten jest przechowywany. W kilku oddziałach zainstalowane są myjnie – dezynfektory.

3. Dezynfekcja

We wszystkich placówkach sprzęt medyczny i narzędzia wielorazowego użytku po użyciu dezynfekowane są środkami o szerokim zakresie działania. Czas dezynfekcji i stężenie środków dezynfekcyjnych są zgodne z zasadami i zaleceniami określonymi przez producenta. Placówki posiadają karty charakterystyki stosowanych środków dezynfekcyjnych. Zgodnie z wcześniejszymi zaleceniami zakłady stosują gamę środków dezynfekcyjnych, które podlegają okresowej rotacji. W placówkach, w których wykonywane są badania endoskopowe zainstalowane zostały automatyczne myjnie do mycia i dezynfekcji stosowanego sprzętu. Myciem i dezynfekcją sprzętu zajmują się osoby przeszkolone w tym zakresie. Czyste endoskopy przechowywane są w stanie rozwieszonym w szafach przeznaczonych wyłącznie do tego celu. Osoby obsługujące myjki ściśle przestrzegają ustalonych procedur, które w formie pisemnej znajdują się w placówkach.

Bronchoskopia wykonywana jest w pracowni bronchoskopowej należącej do Oddziału Gruźlicy i Chorób Płuc w Szpitalu Wojewódzkim w Sieradzu przy ulicy Nenckiego 2. Dezynfekcja i mycie bronchoskopu odbywa się w myjce automatycznej.

W Szpitalu Wojewódzkim w Sieradzu przy ulicy Armii Krajowej 7 zorganizowana jest centralna stacja łóżek, w której dezynfekowane i myte są łóżka z oddziałów szpitalnych oraz inkubatory. Koce i poduszki oddawane są do pralni.

4. Sterylizacja

W placówkach objętych nadzorem PSSE w Sieradzu znajduje się 86 autoklawów parowych, z czego 3 zainstalowane są w Centralnej Sterylizatorni Szpitala Wojewódzkiego w Sieradzu przy ul. Armii Krajowej 7, 19 w lecznictwie otwartym i 64 w gabinetach prywatnych. W Szpitalu Wojewódzkim w Sieradzu ul. Armii Krajowej 7 w centralnej sterylizatorni zainstalowany jest 1 wyjaławiacz gazowy na tlenek etylenu z areatorem.

We wszystkich placówkach lecznictwa zamkniętego, otwartego i gabinetach prywatnych, w których korzysta się z narzędzi wielorazowego użytku, sterylizacja odbywa się wyłącznie w autoklawach parowych. Placówki posiadają własne autoklawy lub na podstawie podpisanych umów korzystają ze sterylizacji w Szpitalu Wojewódzkim w Sieradzu ul. Armii Krajowej 7.

Narzędzia do sterylizacji pakowane są w rękawy papier-folia lub w gotowe opakowania tego rodzaju. W przypadku korzystania placówek z usług centralnej sterylizatorni w szpitalu transport narzędzi do sterylizacji oraz sterylnych pakietów do placówek odbywa się prawidłowo. W każdej placówce do transportu narzędzi przeznaczone są łatwo zmywalne pojemniki, oznakowane w zależności od rodzaju przewożonego sprzętu. Skuteczność procesów sterylizacji w autoklawach parowych kontrolowana jest za pomocą testów biologicznych 3M. Ponadto wszystkie procesy sterylizacji kontrolowane są testami chemicznymi umieszczanymi wewnątrz każdego pakietu. Na pakiecie zaznaczona jest data ważności sterylizacji. Placówki prowadzą dokumentację dotyczącą kontroli tych procesów.

Centralna Sterylizatornia Szpitala Wojewódzkiego w Sieradzu, która wykonuje sterylizację sprzętu i narzędzi dla całego szpitala oraz podmiotów, które podpisały umowę na sterylizację narzędzi, prowadzi wewnętrzną kontrolę procesów sterylizacji za pomocą testów biologicznych i chemicznych.

5. Dezynsekcja i deratyzacja

W 2021 roku w obiektach Szpitala Wojewódzkiego przeprowadzono 19 zabiegów dezynsekcji polegającą na wykonaniu oprysku przeciw owadom oraz 14 zabiegów deratyzacji przeciw gryzoniom. Zabiegi te wykonuje wyspecjalizowana firma DDD. Skuteczność wszystkich zabiegów oceniono pozytywnie. Ponadto w szpitalu prowadzony jest na bieżąco monitoring na zewnątrz budynków (karmniki deratyzacyjne) na gryzonia i wewnątrz na owady. Zabiegi deratyzacji prowadzone są głównie w celach profilaktycznych.

6. Ocena działalności szpitalnych zespołów ds. zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych

W szpitalach działają Komitety i Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych. W ramach ich działalności prowadzony jest bieżący nadzór nad przestrzeganiem procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami. Opracowywane są roczne raporty o zakażeniach szpitalnych i drobnoustrojach alarmowych, które przesyłane są do PSSE w Sieradzu. W placówkach prowadzone są szkolenia personelu w zakresie zasad profilaktyki i metod kontroli zakażeń zakładowych. W roku 2021 w Szpitalu Wojewódzkim w Sieradzu odbyły się 33 posiedzenia Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

Omówione tematy to między innymi:

- Analiza sytuacji epidemiologicznej szpitala związanej z zakażeniami *Klebsiella pneumoniae* CPE,
- Analiza sytuacji epidemiologicznej szpitala związanej z zakażeniami SARS-CoV-2,
- Omówienie strategii działań podejmowanych w zakresie zapobiegania występowaniu COVID-19,
- Analiza dodatknych wyników badań w kierunku WZW typu B,
- Ustalenie zasad odwiedzin pacjentów szpitala w związku z ograniczeniami wynikającymi z okresu pandemii,
- Ustalenie zasad postępowania w szpitalu w związku z uruchomieniem Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego, w tym dróg przemieszczania się oraz transportu pacjentów zakażonych wirusem SARS-CoV-2.

7. Ocena wyników badań czystości mikrobiologicznej oddziałów szpitalnych

W ramach kontroli wewnętrznej w Szpitalu Wojewódzkim w Sieradzu przy ul. Armii Krajowej 7 pobrano 37 wymazów czystościowych, w których stwierdzono 3 szczepy chorobotwórcze. W Szpitalu Wojewódzkim przy ul. Nenckiego 2 pobrano 1 wymaz czystościowy, w którym nie stwierdzono szczepów chorobotwórczych.

8. Postępowanie z odpadami medycznymi w podmiotach prowadzących działalność leczniczą

Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą (zarówno szpitalne, jak i ambulatoryjne) posiadają uregulowaną gospodarkę odpadami. Wszystkie placówki posiadają opracowane procedury i instrukcje postępowania z odpadami medycznymi, z których wynika, że odpady zbierane były selektywnie w miejscach powstawania do worków jednorazowego użycia z folii polietylenowej w odpowiednim kolorze w zależności od rodzaju odpadów, umieszczonych najczęściej w sztywnych pojemnikach wielorazowego użycia. Odpady

medyczne o ostrych końcach i krawędziach zbierane są do pojemników jednorazowego użycia, sztywnych, odpornych na działanie wilgoci, odpornych na przekłucie bądź przecięcie. Pojemniki i worki foliowe z odpadami medycznymi są prawidłowo oznakowane. Transport wewnętrzny odpadów medycznych z miejsca powstawania do miejsca magazynowania odbywa się środkami transportu przeznaczonymi wyłącznie do tego celu. Wszystkie kontrolowane placówki służby zdrowia posiadały podpisane umowy z firmami specjalistycznymi, zapewniającymi systematyczny odbiór odpadów niebezpiecznych. Przeprowadzone w placówkach działalności leczniczej kontrole nie wykazały uchybień w zakresie postępowania z odpadami.

9. Prosektorium – pomieszczenia, wyposażenie i stan sanitarny

Na terenie powiatu sieradzkiego funkcjonuje jeden zakład patomorfologii, który znajduje się w Szpitalu Wojewódzkim im. Prymasa Wyszyńskiego w Sieradzu przy ulicy Armii Krajowej 7. W skład zakładu wchodzi sale sekcyjne, laboratorium tkankowe, chłodnia, pomieszczenia socjalno-sanitarne. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz urządzeń nie budził zastrzeżeń. Zwłoki osób zmarłych w Szpitalu w Sieradzu przy ulicy Nenckiego 2 oraz w Warcie przy ulicy Sieradzkiej 3 przewożone były do chłodni firmy zewnętrznej, z którym jest podpisana stosowna umowa.

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano zgłoszeń odnośnie niewłaściwego przechowywania zwłok w chłodni i nie stwierdzono nieprawidłowości w postępowaniu ze zwłokami.

10. Zaopatrzenie w zimną i ciepłą wodę

Wszystkie obiekty, w których świadczone są usługi lecznicze oprócz 2 obiektów Szpitala Wojewódzkiego korzystają z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, jako głównego źródła zaopatrzenia w wodę. Szpital Wojewódzki w dwóch swoich obiektach: w Sieradzu przy ul. Armii Krajowej 7 i w Centrum Psychiatrycznym Warcie, ul Sieradzka 3 korzysta z własnych wodociągów lokalnych, a awaryjnie z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia.

1 marca 2021r. wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia z ujęcia Szpitala Wojewódzkiego w Sieradzu - Ośrodek Rehabilitacyjno-Leczniczy w Rafałowce, gm. Warta w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowej ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C w 100 ml wody. Z uwagi na powtarzające się trudności z utrzymaniem właściwej jakości wody do spożycia zarządzający podjął decyzję o podłączeniu ujęcia indywidualnego do sieci wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Grabinka, gm. Warta. PPIS w Sieradzu stwierdził wygaśnięcie decyzji własnej. W pozostałych obiektach woda nadawała się do spożycia przez ludzi. We wszystkich obiektach szpitalnych stan sanitarno-techniczny urządzeń wodnych nie

budził zastrzeżeń.

Ciepła woda uzyskiwana jest z różnego rodzaju urządzeń elektrycznych, kotłowni lokalnych oraz z sieci miejskiej. W 2021 roku zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzono kontrolę wody ciepłej we wszystkich obiektach szpitalnych. Woda do badania pobierana była przez przedstawicieli Inspekcji Sanitarnej oraz przez właścicieli podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w ramach badań kontroli wewnętrznej. W pobranych do badania, próbkach wody ciepłej nie stwierdzono przekroczeń, systemy wodne nie wymagały podjęcia specjalnych działań – Legionelli sp. w 100ml nie wykryto lub ich ilość była poniżej 100.

11. Bloki żywienia

NZOZ Centrum Kardiologii Inwazyjnej i Angiologii w Sieradzu, ul. Armii Krajowej 7 korzysta z żywienia cateringowego. Posiłki podawane są w naczyniach wielokrotnego użytku, pochodzą z Kuchni Centralnej szpitala w Sieradzu, ul. Armii Krajowej 7 i dostarczane są w termosach wózkami gastronomicznymi.

Po modernizacji przeprowadzonej w poprzednich latach w blokach żywienia w szpitalach obecnie wykonuje się tylko niezbędne remonty i eliminuje doraźne awarie.

Kuchnia Centrum Psychiatrycznego w Warcie – funkcjonalna kuchnia szpitalna wraz z magazynami i stołówką pracowniczą produkuje posiłki na potrzeby Ośrodka Rehabilitacyjno-Leczniczego w Rafałowce. W kuchni centralnej w szpitalu przy ul. Nenckiego funkcjonuje blok żywienia w formie cateringu – posiłki dostarczane ze szpitala przy ul. Armii Krajowej 7 w Sieradzu.

W zakresie gospodarki odpadami obowiązują umowy z uprawnionym odbiorcą na odbiór odpadów kat III, z częstotliwością ustaloną w umowach. Szpital Wojewódzki im. Prymasa Wyszyńskiego w Sieradzu, ul. Nenckiego 2 (oddział gruźlicy i chorób płuc) przekazuje odpady do utylizacji przez specjalistycznego odbiorcę.

We wszystkich placówkach wprowadzone są Dobre Praktyki Higieniczne i Dobre Praktyki Produkcyjne oraz system HACCP. Zapisy dokumentowane w kartach i rejestrach opracowanych dla poszczególnych obiektów.

Do mycia i dezynfekcji urządzeń, sprzętu, pomieszczeń i rąk we wszystkich w/w blokach żywienia zapewniono dostateczną ilość środków myjących i dezynfekujących.

W Centrum Psychiatrycznym w Warcie, ul. Sieradzka 3 transport posiłków odbywa się w specjalistycznych termosach, samochodem przystosowanym do ich przewozu, a następnie windami na poszczególne oddziały.

W Szpitalu Wojewódzkim im. Prymasa Wyszyńskiego w Sieradzu, Armii Krajowej 7 posiłki transportowane są windami na oddziały za pomocą wózków izotermicznych.

W Szpitalu Wojewódzkim im. Prymasa Wyszyńskiego w Sieradzu, ul. Nenckiego 2 transport posiłków odbywa się 3 razy dziennie środkiem transportu posiadającym opinię PPIS w Sieradzu, w termosach i pojemnikach gastronomicznych rozwożonych następnie na wózkach na poszczególne oddziały.

Mycie i dezynfekcja pojemników transportowych odbywa się w wydzielonym aneksie kuchni centralnej Szpitala Wojewódzkiego w Sieradzu, ul. Armii Krajowej 7.

W każdym ze szpitali funkcjonują kuchenki oddziałowe, prawidłowo wyposażone oraz w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Zapewniono odpowiednią ilość urządzeń do mycia sprzętu kuchennego, naczyń stołowych z termiczną dezynfekcją w zmywarkach oraz umywalki do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą.

Funkcję kuchni mlecznej nadal spełniały kuchenki oddziału Pediatrii i Neonatologii. Przebywającym w Oddziale noworodkom podawane jest mleko modyfikowane w opakowaniach producenta zgodnie ze zleceniami lekarskimi wpisanymi w historię rozwoju noworodka. Do podgrzewania mleka wydzielono pomieszczenie z łaźnią wodną i szafkami. Na butelki z mlekiem nakładany jest jałowy smoczek – przedstawiono deklarację zgodności wystawioną przez producenta.

12. Ocena warunków pracy w podmiotach leczniczych

Nadzór nad warunkami pracy w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą stanowi jedno z wielu zadań statutowych Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Nadzór nad warunkami pracy w podmiotach leczniczych na terenie działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu sieradzkiego w 2021 roku dotyczył między innymi:

- Oceny realizacji wymogów w zakresie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.
- Oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych.
- Oceny realizacji ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy.
- Oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.

Na terenie powiatu sieradzkiego pracownicy ochrony zdrowia w sposób szczególnie narażeni są na działanie szkodliwych czynników:

- biologicznych występujących w środowisku pracy - zagrożenie stanowią wirusy krwiopochodne wywołujące wirusowe zapalenie wątroby typu B i C oraz HIV, a także

rozprzestrzeniające się drogą powietrzno-kropelkową bakterie i wirusy wywołujące choroby układu oddechowego,

- rakotwórczych lub mutagennych występującymi w środowisku pracy - zagrożenie stanowi tlenek etylenu (epoksyetan), promieniowanie jonizujące, formaldehyd.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w zakładach działalności leczniczej ustalono, iż pracownicy zakładów ochrony zdrowia narażeni na działanie szkodliwych czynników biologicznych mają zapewnione: środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, strefy zagrożenia oznakowane są znakami ostrzegawczymi. W nadzorowanych zakładach opieki zdrowotnej są opracowane i stosowane procedury bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi. Pracownicy ochrony zdrowia poddani są szczepieniom ochronnym oraz stałej opiece lekarskiej i badaniom profilaktycznym. Uczestniczą także w szkoleniach dotyczących m.in. zagadnień związanych ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi w środowisku pracy. Pracodawcy zakładów działalności leczniczej prowadzą rejestry prac oraz pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 zagrożenia. W rejestrach ujęte zostały informacje wymagane przez rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. Nr 81, poz. 716 z późn. zm.).

Na terenie powiatu sieradzkiego znajduje się 5 podmiotów leczniczych, w których pracownicy narażeni są na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych w środowisku pracy. Na działanie w/w czynników w 2021 roku w kontrolowanych zakładach narażonych było 33 pracowników, w tym 29 kobiet. W 2021 roku na terenie powiatu sieradzkiego cytostatyki nie były stosowane.

13. Choroby zawodowe u pracowników ochrony zdrowia

Choroby zawodowe są odzwierciedleniem stanu zdrowia pracujących, jak i higienicznych warunków pracy. Analiza danych dotyczących zapadalności na choroby zawodowe dostarcza informacji o kształtowaniu się stanu zdrowia pracujących. Ponadto wyznacza kierunki działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad warunkami pracy. W 2021 roku na terenie powiatu sieradzkiego u pracowników ochrony zdrowia nie stwierdzono chorób zawodowych.

III. W ZAKRESIE ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

W roku 2021 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu sieradzkiego znajdowało się 1545 zakładów, skontrolowano 486, zatwierdzono 62 obiekty. Przeprowadzono ogółem 688 kontroli sanitarnych, w tym 44 kontrole interwencyjne oraz 5 dotyczących kosmetyków. Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 385 obiektów. W roku sprawozdawczym 2021 nie odnotowano obiektów niezgodnych.

Ogółem wydano 2 decyzje administracyjne na poprawę stanu sanitarno – technicznego. Nałożono ogółem 20 mandatów karnych na sumę 4100 zł. Wniosków o nałożenie kary pieniężnej nie odnotowano. Wniosków do Sądu nie skierowano.

OCENA BEZPIECZEŃSTWA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH KRAJOWYCH

W roku 2021 przeprowadzono badania laboratoryjne krajowych środków spożywczych produkowanych w nadzorowanych zakładach oraz znajdujących się w obrocie w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu. Ogółem zbadano 211 próbek, z czego zdyskwalifikowano 8 próbek, tj. 3,79% (w roku 2020r. zdyskwalifikowano 2 próby, tj. 1,1 %). Pod względem parametrów mikrobiologicznych zbadano 131 próbek, zdyskwalifikowano 3 próbki tj. 2,29% (w 2020 r. zdyskwalifikowano 1 próbkę, tj. 0,84%). Pod względem parametrów chemicznych zbadano 79 próbek, 4 zdyskwalifikowano. Na interwencję klientów pobrano 2 dodatkowe krajowe próbki żywności do badań spożywczych tj. makrela wędzona oraz kabanos do hot-doga z uwagi na zgłaszane dolegliwości żołądkowo-jelitowych po spożyciu w/w produktów. Oceniono 120 próbek środków spożywczych krajowych pod względem znakowania (w tym 1 na specjalne znakowanie). Zakwestionowano 1 próbę ze względu na nieprawidłowe treści umieszczone na opakowaniu produktu.

Lp	Sym. wg Mz 48	Rodzaje próbek	Ogółem			Mikrobiologicznie			Główne przyczyny zakwestionowania
			zbad.	zakw.	% zakw.	zbad.	zakw.	% zakw.	
1.	01	Mięso podroby produkty mięsne i surowe wyroby mięsne	24	1	4,16	22	0	0	nie spełnia wymagań w zakresie zawartości sumy benzo(a)pirenu, benz(a)antracenu, benzo(b)fluorantenu i chryzenu
2.	02	Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory	21	3	14,29	19	3	15,79	obecność <i>Campylobacter jejuni</i> wykrytych w 10g produktu w wątrobie z kurcząt, świeżej
3.	10	Warzywa w tym strączkowe	33	4	12,12	15	0	0	3 próby pod względem przebadanych parametrów nie spełniały wymagań w zakresie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, 1 próba - z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie produktu

Tabela 4 Grupy produktów krajowych środków spożywczych według % próbek kwestionowanych oraz główne przyczyny zakwestionowania - 2021 rok

OCENA BEZPIECZEŃSTWA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH Z IMPORTU

W 2021r. zbadano ogółem 55 próbek środków spożywczych z importu (39-UE, 16-spoza Unii). Odsetek próbek zdyskwalifikowanych wyniósł 0%, podobnie jak w roku 2020. Pod względem parametrów mikrobiologicznych zbadano 40 próbek (UE-30, 10-spoza Unii), a pod względem parametrów chemicznych zbadano 14 próbek (UE-9, 5- spoza Unii). Oceniono pod względem znakowania 14 próbek środków spożywczych importowanych (UE-9, 5 spoza Unii), w tym 1 na specjalne znakowanie. Wszystkie oceniane produkty odpowiadały aktualnym przepisom dotyczącym znakowania środków spożywczych.

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTE

W grupie obiektów Zakłady Żywienia Zbiorowego Zamknięte w 2021r. stan sanitarno-techniczny bloków żywienia nie uległ znaczącej zmianie. W blokach żywienia szkół i przedszkoli przestrzegano wymagań *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach*. Efektem tego

jest zmieniony profil żywienia, zmodyfikowane jadłospisy dekadowe i odpowiednio dostosowane posiłki do w/w wymagań.

W zakresie gospodarki odpadami jak co roku część zakładów (duże obiekty) podpisała umowy z firmami utylizacyjnymi na odbiór odpadów pokonsumpcyjnych, a pozostała – niewielkie ilości odpadów kieruje do pojemników komunalnych.

W 2021r. 96 obiektów wdrożyło system HACCP i procedury GHP/GMP.

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego pracownicy PSSE w Sieradzu ocenili teoretycznie 48 – jadłospisów dekadowych tj.:

- Bloki żywienia w szpitalach – 5 jadłospisów;
- Bloki żywienia w domach opieki społecznej – 2 jadłospisy;
- Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka – 3 jadłospisy;
- Stołówki szkolne – 15 jadłospisów;
- Stołówki na koloniach, półkoloniach, obozach i zimowiskach – 2 jadłospisy;
- Stołówki w przedszkolach - 20 jadłospisów;
- Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych – 1 jadłospis.

W placówkach szkolnych zwracano uwagę na przestrzeganie wymagań w zakresie informowania konsumentów na temat składu żywności nieopakowanej, w tym informowania o obecności alergenów. Uchybień w tym zakresie nie odnotowano.

OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ PRZYWOŻONEJ Z ZAGRANICY ŻYWNOSCI ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

W ramach kontroli granicznej jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością na podstawie kontroli dokumentacji, oględzin masy towarowej oraz badań organoleptycznych w magazynach oceniono 1 partię środków spożywczych z importu oraz 22 partie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Wydano 2 świadectwa jakości zdrowotnej. Przeprowadzono 2 kontrole graniczne.

KONTROLA PRAWIDŁOWOŚCI STOSOWANIA SUBSTANCJI DODATKOWYCH

W kierunku substancji dodatkowych pobrano 9 próbek (zawartość substancji konserwujących, słodzących, obecność syntetycznych barwników), w tym 8 próbek krajowych i 1 próbka z importu. Próbek nie kwestionowano.

NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO (W TYM RÓWNIEŻ PRAWIDŁOWOŚCIĄ DOKUMENTACJI WYMAGANEJ PRZEPISAMI WETERYNARYJNYMI) STOSOWANYCH DO PRODUKCJI W NADZOROWANYCH ZAKŁADACH

W 2021r. w obiektach wykorzystujących środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego do dalszej produkcji (piekarnie, ciastkarnie, żywienie zbiorowe otwarte i zamknięte, wytwórnie wyrobów garmażeryjnych, wytwórnie wyrobów cukierniczych, miejsca obrotu) kontrolowano prawidłowość prowadzenia dokumentacji wymaganej przepisami weterynaryjnymi. Podmioty udostępniają osobom kontrolującym prowadzoną prawidłowo dokumentację w obiektach: Handlowy Dokument Identyfikacyjny bądź fakturę z cechami HDI na środki pochodzenia zwierzęcego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

NADZÓR NAD ŻYWNOŚCIĄ ZAWIERAJĄCĄ GMO ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PRAWIDŁOWOŚCI ZNAKOWANIA

W wyniku podjętych działań prowadzących do wzmocnienia bieżącego nadzoru nad przedsiębiorstwami produkującymi lub wprowadzającymi do obrotu żywność genetycznie zmodyfikowaną lub zawierającą genetycznie zmodyfikowane składniki przeprowadzono 43 kontrole, w tym 21 w zakładach produkcyjnych. Znakowanie w/w produktów wprowadzanych do obrotu nie budziło zastrzeżeń.

Zakłady produkcyjne, funkcjonujące na terenie powiatu sieradzkiego, nie produkują żywności genetycznie zmodyfikowanej. Nie wykorzystują też składników GMO do produkcji wyrobów gotowych. Pobrano 1 próbkę żywności w kierunku obecności GMO – nie stwierdzono.

KONTROLA I NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM PRZEPISÓW ROZPORZĄDZENIA 1924/2006 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Z DNIA 20 GRUDNIA 2006R. W SPRAWIE OŚWIADCZEŃ ŻYWIENIOWYCH I ZDROWOTNYCH DOTYCZĄCYCH ŻYWNOŚCI

W 2021r. oceniono 15 produktów w zakresie zastosowanych oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności, w tym 9 suplementów diety. Nie odnotowano nieprawidłowości. Zastosowane oświadczenia spełniały warunki określone w/w przepisach.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE FUNKCJONOWANIA SYSTEMU RASFF I RAPEX

W 45 przypadkach, po każdym zgłoszeniu w ramach systemu RASFF podejmowano działania w obiektach wskazanych w listach dystrybucji (przeprowadzono 25 kontroli oraz z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiczną wykonywano rozmowy telefoniczne z odbiorcami zakwestionowanych produktów, z których sporządzono 55 adnotacji).

Kontrole przeprowadzone na zgłoszenia w ramach systemu RASFF nie potwierdziły obecności w obrocie kwestionowanych produktów. Wskazane w zgłoszeniach RASFF produkty częściowo zostały sprzedane odbiorcom indywidualnym a pozostałe w obrocie, zostały wycofane i odebrane przez przedstawicieli dostawców bądź dystrybutorów (importerów), o czym każdorazowo powiadomiono WSSE w Łodzi odrębnym pismem oraz stacje sanitarne odpowiedzialne za nadzór nad magazynami centralnymi. Współpraca w tym zakresie z kontrolowanymi podmiotami układała się bez większych problemów.

W ramach systemu RAPEX podjęto działania w przypadku notyfikacji dotyczącej produktów do wybielania zębów, co do których zachodzi podejrzenie, że nie spełniają wymagań określonych w Rozporządzeniu (WE) nr 1223/2009 dot. produktów kosmetycznych.

INTERWENCJE

W 2021r. zarejestrowano i rozpatrzono 27 interwencji, w tym 17 anonimowych. Odnutowano 8 zasadnych interwencji, co stanowi 29,62% ogółu wniesionych. Interwencje najczęściej dotyczyły niewłaściwych cech organoleptycznych oferowanej żywności, niewłaściwych warunków sprzedaży i przechowywania żywności, obecności w obrocie przeterminowanej żywności, niewłaściwych warunków higieniczno – sanitarnych w obiektach produkcyjnych. Konsumenci najczęściej składali skargi na następujące grupy obiektów:

- Zakłady Żywnienia Zbiorowego Otwartego 7 interwencji , w tym 4 zasadne;
- Zakłady Żywnienia Zbiorowego Zamkniętego 3 interwencje;
- Sklepy spożywcze 13 interwencji, w tym 2 zasadne;
- Hurtownia spożywcza 1 interwencja;
- Piekarnie 2 interwencje, w tym 1 zasadna;
- Inne wytwórnie żywności - 1 interwencja, zasadna,

Na zgłaszane interwencje niezwłocznie podejmowano działania kontrolne. Przeprowadzono 14 kontroli. W przypadku posiadania danych udzielono odpowiedzi pisemnej, bądź telefonicznej. Przeprowadzono także rozmowy telefoniczne z personelem sklepów

(kierownicy) przypominające o konieczności przestrzegania obowiązujących przepisów przeciwepidemicznych.

W wyniku rozpatrywania spraw pobrano 2 próby środków spożywczych tj. makrela wędzona oraz kabanos do hot-doga z uwagi na zgłaszane dolegliwości żołądkowo-jelitowych po spożyciu w/w produktów. W wyniku nieprawidłowości stwierdzonych podczas interwencji nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 1100 zł. Podjęte działania były na tyle wystarczającym środkiem represyjnym, iż rekontrole wykazały poprawę stanu sanitarnego i usunięcie nieprawidłowości.

WSPÓLPRACA Z INNYMI JEDNOSTKAMI KONTROLUJĄCYMI

W roku 2021 podobnie jak w latach ubiegłych w zakresie nadzoru nad żywnością współpracowano z następującymi instytucjami:

Inspekcją Weterynaryjną

W 2021r. współpraca z Inspekcją Weterynaryjną prowadzona była w oparciu o Porozumienie ramowe pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Sieradzu a Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Sieradzu zawartym dnia 16.11.2018r.

W ramach porozumienia aktualizowana jest lista zakładów nadzorowanych wspólnie przez Inspekcję Sanitarną i Inspekcją Weterynaryjną w Sieradzu, w których środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego są produkowane przechowywane wraz z innymi środkami spożywczymi oraz zakłady, które produkują lub wprowadzają na rynek pasze lub materiały paszowe dla zwierząt.

- W roku 2021r. przeprowadzono wspólne kontrole w obiektach nadzorowanych wspólnie przez Inspekcję Sanitarną i Inspekcją Weterynaryjną w Sieradzu;
- Przekazywano powiadomienia w ramach systemu RASFF dotyczących produktów pochodzenia zwierzęcego.

Współpraca z Inspekcją Handlową - w 2021r. prowadzono współpracę w zakresie przekazywania interwencji konsumentów na niewłaściwe warunki sprzedaży środków spożywczych. W ramach przekazanej interwencji przez PIH przeprowadzono kontrole we wskazanym obiekcie. Interwencja potwierdzona – za stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny.

Współpraca z Inspekcją Ochrony Środowiska – w ramach planu działania na 2021 rok dot. produkcji pierwotnej przeprowadzono 2 wspólne kontrole w zakresie nadzoru nad produkcją roślinną w gospodarstwie rolnym (owoce miękkie – borówki, maliny).

Współpraca z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa - przeprowadzono 6 wspólnych kontroli w gospodarstwach rolnych na terenie powiatu sieradzkiego w zakresie nadzoru nad

produkcją roślinną (warzywa kapustne, warzywa korzeniowe) w ramach „Planu działania na 2021r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach Porozumienia z dnia 22 grudnia 2020r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”. Ponadto przeprowadzono wspólne kontrole w ramach innych działań, np. po zgłoszeniach RASFF.

Współpraca z Policją – wspólnie przeprowadzano kontrole w placówkach handlowych zlokalizowanych na terenie galerii handlowych, obiektach żywienia zbiorowego w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów związanych z ustanowieniem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Współpraca ze Strażą Miejską - pracownicy Inspekcji Sanitarnej w Sieradzu w ramach wzmożenia nadzoru nad punktami sprzedaży na targowiskach, w których oferowane są do sprzedaży grzyby świeże lub suszone przeprowadzali kontrole w zakresie m.in. sprawdzenia posiadania atestów na grzyby świeże bądź suszone wydane przez uprawnionego klasyfikatora grzybów / grzyboznawcę oraz identyfikacji dostawcy grzybów.

Pracownicy podczas przeprowadzanych kontroli informowali zarządców targowisk o obowiązujących wymaganiach w zakresie obrotu grzybami zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2011 r. w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych, środków spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawcy (Dz. U. Nr 115, Poz. 672 z późn. zm.).

WNIOSKI

- W 2021r. podobnie jak w roku poprzednim nie odnotowano obiektów ocenionych jako niezgodne z wymaganiami.
- Zauważalna jest duża rotacja właścicieli w już funkcjonujących obiektach.
- W 2021r. utrzymała się tendencja wzrostu liczby wniosków dot. gospodarstw zajmujących się produkcją roślinną, zgłoszonych do rejestracji obiektów produkcji pierwotnej.
- Pracownicy przeprowadzali wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Policji kontrole w ramach przestrzegania obowiązujących przepisów związanych z ustanowieniem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w obiektach żywnościowo – żywnościowych.
- Pracownicy udzielali informacji dotyczących prowadzenia wszelkich działań prewencyjnych mających na celu zminimalizowanie skutków pandemii.

IV. W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

W roku 2021 Oddział Higieny Komunalnej PSSE w Sieradzu kontynuował wykonywanie zadań określonych ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej*. Działalność Oddziału w 2021 roku skierowana była zwłaszcza na nadzór w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej pod kątem występowania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, nadzór nad jakością wody w kąpieliskach i na pływalniach. Z uwagi na stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 pracownicy Oddziału Higieny Komunalnej włączeni byli w działania przeciwepidemiczne, w tym w przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi koronawirusem oraz nakładanie kwarantann na osoby z kontaktu. Ponadto na bieżąco przekazywali przedsiębiorcom, samorządom, pracodawcom wszelkie informacje, zalecenia, wytyczne i ostrzeżenia dotyczące stosowania adekwatnych środków zabezpieczających przed zakażeniami na każdym etapie epidemii. Działalność kontrolna Oddziału dotyczyła w dużej mierze obiektów objętych ograniczeniami zgodnie z aktualizowanymi na bieżąco przepisami przeciwepidemicznymi. Kontrolowano m.in.: galerie handlowe, sklepy, hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe, siłownie, kluby i centra fitness, dyskotekę.

1. Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 Ustawy z dnia z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sieradzu prowadził nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Nadzorem objęto wodociągi zbiorowego zaopatrzenia oraz indywidualne ujęcia dostarczające wodę w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego, a także w podmiotach działających na rynku spożywczym. W roku 2021 na terenie powiatu sieradzkiego funkcjonowały 42 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 9 wodociągów dostarczających lub wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego, lub podmiotach działających na rynku spożywczym. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia są własnością gmin lub miast. Część z tych wodociągów zarządzana

jest przez upoważnione jednostki organizacyjne lub przedsiębiorstwa. Wodociągi posiadające innych właścicieli to wodociągi o zasięgu lokalnym, zaopatrujące w wodę jeden obiekt np. szpitale, zakłady produkujące żywność itp.

Uzdatnianie wody w większości wodociągów na terenie powiatu sieradzkiego polega na odfiltrowaniu nadmiaru żelaza i manganu. W jednym wodociągu uzdatnianie polega również na usunięciu zwiększonej ilości jonu amonowego, w innym usuwa się zwiększone ilości azotanów. Ponadto w 9 wodociągach stosuje się stałą dezynfekcję wody podchlorynem sodu, w pozostałych wodociągach dezynfekcję wody stosuje się okresowo, w miarę potrzeb.

W przypadku gdy skład fizykochemiczny lub bakteriologiczny wody podawanej do sieci wodociągowej nie odpowiadał wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wydawano decyzje administracyjne.

W 2021 roku wydano 1 decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia i nakazującą unieruchomienie wodociągu do czasu uzyskania stwierdzenia przydatności wody do spożycia. Brak przydatności wody do spożycia stwierdzono w 1 wodociągu zbiorowego zaopatrzenia:

- w Prażmowie, gm. Burzenin – ze względu na obecność w wodzie enterokoków.

W 2021 roku wydano również 3 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia. Warunkową przydatność wody do spożycia stwierdzano:

- w 2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia:

1. w Ostrowie, gm. Brzeźnio - ze względu na stwierdzenie w wodzie nieprawidłowych ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22⁰C w 100 ml wody,
2. w Ziemięcinie, gm. Goszczanów - ze względu na stwierdzenie w wodzie nieprawidłowych ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22⁰C w 100 ml wody,

- w 1 wodociągu wykorzystującym wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w budynkach użyteczności publicznej:

1. w Szpitalu Wojewódzkim w Sieradzu Ośrodek Rehabilitacyjno-Lecznicy w Rafałówce, gm. Warta – ze względu na stwierdzenie w wodzie nieprawidłowych ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22⁰C w 100 ml wody.

PPIS stwierdził wygaśnięcie decyzji własnej w sprawie warunkowej przydatności wody do spożycia ze względu na podłączenie indywidualnego ujęcia wody Szpitala Wojewódzkiego Ośrodek Rehabilitacyjno-Lecznicy w Rafałówce do wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Grabinka, gm. Warta.

W 2021 roku wydano 1 decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia z uwagi na przekroczenia parametrów fizykochemicznych:

- w Prażmowie, gm. Burzenin – ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu i jonu amonowego.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się liczba wodociągów mających problem z utrzymaniem dobrej jakości wody zarówno pod względem parametrów mikrobiologicznych, jak i fizykochemicznych, natomiast stan sanitarno-techniczny obiektów, w których mieszczą się stacje wodociągowe nie uległ znaczącej zmianie.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 Ustawy z dnia z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz § 24 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzono nadzór nad materiałami i wyrobami używanymi do uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w roku 2021 wydano 1 ocenę higieniczną, nie zatwierdzono do badań laboratoriów wykonujących badania jakości wody do celów urzędowych.

W 2021 roku zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzono kontrolę ciepłej wody w kierunku obecności *Legionella sp.* Kontrolą objęto obiekty, w których przebywa duża liczba osób szczególnie narażonych na infekcje, tzn. w Szpitalach, Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych, Domach Pomocy Społecznej. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej w ramach działań kontrolnych pobrali do badania 39 próbek wody ciepłej z 12 obiektów. Właściciele podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w ramach badań kontroli wewnętrznej pobrali do badań 18 próbek wody ciepłej.

We wszystkich przebadanych obiektach systemy wodne nie wymagały podjęcia specjalnych działań – *Legionelli sp.* w 100 ml nie wykryto lub ich ilość była poniżej 100.

2. Woda do celów rekreacyjno-sportowych

Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli

W roku 2021 na terenie powiatu sieradzkiego zostały zorganizowane 3 kąpieliska na wodach powierzchniowych. Woda w kąpieliskach była badana przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organizatorów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 8.04.2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku. We wszystkich kąpieliskach woda nadawała się do kąpeli przez cały sezon.

Po sezonie kąpielowym 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sieradzu dla dwóch kąpielisk na terenie powiatu sieradzkiego, tj.: kąpieliska w miejscowości Stefanów Ruszkowski zbiornik wodny „Próba”, gm. Brzeźnio oraz kąpieliska w Sieradzu, ul. Portowa rzeka Warta po raz pierwszy dokonał klasyfikacji jakości wody w kąpielisku w oparciu o wymagania określone w części B załącznika nr 1, w sposób określony w załączniku nr 3 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli.

Na podstawie 17 próbek obejmujących cztery sezony kąpielowe (lata 2018-2021) PPIS w Sieradzu dokonał klasyfikacji jakości wody w kąpielisku w miejscowości Stefanów Ruszkowski zbiornik wodny „Próba”, gm. Brzeźnio i określił ją jako dostateczną. Na podstawie 16 próbek obejmujących cztery sezony kąpielowe (lata 2018-2021) dokonał klasyfikacji jakości wody w kąpielisku w Sieradzu nad rzeką Wartą, ul. Portowa i określił ją jako dobrą.

W roku 2021 na terenie powiatu sieradzkiego nie były organizowane miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

Pływalnie

W roku 2021 nadzorem objęte były: kryta pływalnia przy Szkole Podstawowej Nr 10 w Sieradzu, kryta pływalnia REH-MED w Sieradzu, przy ulicy Mickiewicza, kryta pływalnia przy ośrodku wypoczynkowym ”Sportowa Osada” ul. Zarzeczce 12, 98-260 Burzenin (czynna od 24 czerwca do 31 sierpnia 2021r.) i odkryta pływalnia w Sieradzu przy ul. Portowej (czynna od 1 lipca do 31 sierpnia 2021r.).

W 2021r. zarządzający pływalniami ustalili z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Sieradzu harmonogramy poboru próbek wody basenowej na 2021r., zgodnie z którymi były wykonywane badania jakości wody basenowej. Dla pływalni otwartych sezonowo harmonogramy były ustalane przed rozpoczęciem funkcjonowania. Wodę basenową pobierano z punktów określonych w zał. Nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalni tj. niecka basenowa, niecka basenowa wyposażona w urządzenie wytwarzające aerozol wodno-powietrzny, natryski oraz z punktów poboru wody wprowadzanej do niecek basenowych z systemu cyrkulacji.

Zbiorecze roczne oceny jakości wody zostały przeprowadzone po analizie:

1. parametrów jakości wody na pływalni ocenionych na podstawie wymagań, o których mowa w § 3 ust. 1 w/w rozporządzenia;
2. wyników badań wody na pływalni wykonywanych przez zarządzającego pływalnią;

3. zakresu i częstotliwości wykonywania badań wody przez zarządzającego pływalnią oraz zastosowanych metodyk referencyjnych analiz;
4. wyników badań wody na pływalni wykonywanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sieradzu przed wydaniem oceny.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sieradzu zgodnie z § 4 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2015 r., poz. 2016 z późn. zm.) w roku 2021 dokonał zbiorczej rocznej oceny jakości wody dla krytej pływalni przy ośrodku wypoczynkowym "Sportowa Osada" ul. Zarzecze 12, 98-260 Burzenin (za okres 24 czerwca 2021 roku – 31 sierpnia 2021 roku) oraz odkrytej pływalni w Sieradzu przy ul. Portowej (za okres 01 lipca 2021 roku – 31 sierpnia 2021 roku), które przedstawiono poniżej:

Pływalnia kryta przy Ośrodku Wypoczynkowym „Sportowa Osada” ul. Zarzecze 12, 98-260 Burzenin

Pływalnia kryta przy Ośrodku Wypoczynkowym „Sportowa Osada” ul. Zarzecze 12, 98-260 Burzenin działała od 24 czerwca 2021 roku – 31 sierpnia 2021 roku. W pozostałym okresie nie była udostępniana użytkownikom.

Woda w nieckach basenowych oraz w punktach wprowadzania wody do niecek basenowych z systemu cyrkulacji odpowiadała wymaganiom mikrobiologicznym i fizykochemicznym określonym w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach z okresowo występującymi nieprawidłowościami. W trakcie użytkowania pływalni w wodzie wprowadzanej do niecki dużej z systemu cyrkulacji oraz w niecce basenowej dużej stwierdzono obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz zbyt dużą liczbę ogólnej liczby mikroorganizmów w $36 \pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h. Niecka w której stwierdzono bakterie została wyłączona z użytkowania decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sieradzu do czasu uzyskania pozytywnego wyniku badania wody. W przypadku parametrów fizykochemicznych nieprawidłowości dotyczyły zbyt niskiego potencjału redox oraz zbyt niskiej zawartości chloru wolnego. W przypadku tych przekroczeń zarządzający pływalnią podejmował każdorazowo działania naprawcze zmierzające do uzyskania wartości badanych parametrów zgodnych z Rozporządzeniem. Wartość tych parametrów nie miała bezpośredniego znaczenia dla zdrowia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sieradzu w analizowanym okresie w ramach nadzoru sanitarnego w dniu 23.08.2021r. pobrał 4 próbki wody przed wydaniem oceny w roku 2021. Stwierdzono przekroczenie parametru mętność w wodzie wprowadzanej

do niecki basenowej dużej z systemu cyrkulacji w ilości 0,37 NTU przy dopuszczalnej 0,3 NTU oraz w wodzie wprowadzanej do niecki basenowej małej z systemu cyrkulacji w ilości 0,50 NTU przy dopuszczalnej 0,3 NTU. Zarządzający nie prowadził działań naprawczych i poinformował pismem z dnia 31.08.2021r. o zamknięciu basenów do odwołania.

Badania wody ciepłej w natryskach w kierunku Legionella sp. nie wykazały przekroczeń.

Pływalnia odkryta (sezonowa) w Sieradzu, ul. Portowa

Pływalnia odkryta w Sieradzu przy ul. Portowej działała w okresie letnim od 01 lipca 2021 roku do 31 sierpnia 2021 roku. Woda w nieckach basenowych oraz w punktach wprowadzania wody do niecek basenowych z systemu cyrkulacji spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w załącznikach nr 1 oraz fizykochemiczne określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. W wodzie basenowej lub wprowadzanej z systemu cyrkulacji stwierdzano sporadycznie za niski potencjał redoks oraz jednorazowo w wodzie wprowadzanej do niecki dla dzieci z systemu cyrkulacji stwierdzono za wysoką wartość chloru związanego. W przypadku tych przekroczeń zarządzający pływalnią podejmował każdorazowo działania naprawcze zmierzające do ustabilizowania poziomu badanych parametrów. Wartość tych parametrów nie miała bezpośredniego znaczenia dla zdrowia.

Oceny jakości wody dla całorocznej Pływalni krytej przy Szkole Podstawowej Nr 10 im. Bolesława Zwolińskiego w Sieradzu oraz przy NZOZ REH-MED ul. Mickiewicza 14 w Sieradzu przedstawiono poniżej:

Pływalnia kryta przy Szkole Podstawowej Nr 10 im. Bolesława Zwolińskiego w Sieradzu

W czerwcu 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sieradzu wydał Zbiorczą roczną ocenę jakości wody na pływalni przy Szkole Podstawowej Nr 10 w Sieradzu za okres od 2 czerwca 2019 roku do 31 grudnia 2020 roku i stwierdził, że woda w niecce oraz w punkcie wprowadzania wody do niecki basenowej z systemu cyrkulacji spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w załącznikach nr 1 oraz fizykochemiczne określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, natomiast woda w jacuzzi oraz w punkcie wprowadzania wody do jacuzzi z systemu cyrkulacji, nie spełniała wymagań mikrobiologicznych określonych w w/w Rozporządzeniu.

W 2021r. woda w niecce basenowej oraz w punkcie wprowadzania wody do niecki basenowej z systemu cyrkulacji spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w w/w

rozporządzeniu. W przypadku badanych parametrów fizykochemicznych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia występowały incydentalne wahania dopuszczalnej wartości parametru: potencjał redoks. W przypadku tych przekroczeń zarządzający pływalnią podejmował każdorazowo działania naprawcze zmierzające do ustabilizowania poziomu badanego parametru. W przypadku przekroczenia dopuszczalnej wartości parametru: chloroform zarządzający każdorazowo podejmował działania naprawcze oraz wyłączał basen z funkcjonowania.

Woda w jacuzzi oraz w punkcie wprowadzania wody do jacuzzi z systemu cyrkulacji, spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. W przypadku badanych parametrów fizykochemicznych określonych w załączniku nr 2 do w/w rozporządzenia występowały przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów: suma THM, chloroform oraz potencjał redoks. W przypadku tych przekroczeń zarządzający pływalnią podejmował każdorazowo działania naprawcze zmierzające do ustabilizowania poziomu badanych parametrów i wyłączał jacuzzi z funkcjonowania. W pobranych próbkach wody przez PPIS w Sieradzu przed wydaniem rocznej zbiorczej oceny jakości wody nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów. Badania wody ciepłej w natryskach w kierunku *Legionella sp.* nie wykazały przekroczeń.

Pływalnia kryta przy NZOZ REH-MED ul. Mickiewicza 14 w Sieradzu

W czerwcu 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sieradzu wydał Zbiorczą roczną ocenę jakości wody na pływalni przy NZOZ REH-MED ul. Mickiewicza 14 w Sieradzu za okres od 2 czerwca 2019 roku do 31 grudnia 2020 roku i stwierdził, że woda spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w załącznikach nr 1 oraz fizykochemiczne określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

W 2021r. woda w nieckach basenowych oraz w punktach wprowadzania wody do niecek basenowych z systemu cyrkulacji spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w załącznikach nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. W próbkach wody pobranych przez PPIS w Sieradzu przed wydaniem rocznej zbiorczej oceny jakości wody stwierdzono przekroczenie zawartości chloru wolnego i chloru związanego. Zarządzający pływalnią wyłączył z użytkowania nieckę dla dzieci wraz z systemem cyrkulacji i podjął działania naprawcze, które skutkowały poprawą jakości wody.

Badania wody ciepłej w natryskach w kierunku *Legionella sp.* nie wykazały przekroczeń.

Czynnikiem o najważniejszym znaczeniu dla zdrowia spośród wszystkich związanych z wodą czynników na pływalniach są wskaźniki mikrobiologiczne. Występowanie patogenów w wodzie na pływalni tj. bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, *Legionella* sp. może bezpośrednio w istotny sposób zwiększyć ryzyko zakażenia użytkowników pływalni. Niebezpieczeństwo to wynika z czasu ekspozycji na zagrożenie mikrobiologiczne zanim zostanie wykryte, dlatego tak istotna jest kontrola jakości wody na pływalni oraz właściwe prowadzenie procesów uzdatniania i dezynfekcji wody. Stale powtarzające się przekroczenia parametrów fizykochemicznych (chlor wolny, chlor związany, potencjał redox, chloroform), nie dające się wyeliminować mimo prowadzonych działań naprawczych, mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne osób kąpiących się.

Środki dezynfekcyjne w wysokim stężeniu, podobnie jak uboczne produkty dezynfekcji (chloroform) mogą mieć niekorzystny wpływ, dlatego należy stale kontrolować ich poziom. Ponadnormatywne stężenie powyższych produktów może powodować niepożądane reakcje u korzystających z kąpeli i szereg dolegliwości takich jak alergie, astma, zapalenie atopowe skóry itp. Podstawowym wyzwaniem technologicznym jest więc uzyskanie stanu, w którym woda na pływalniach spełnia wymagania mikrobiologiczne, a jednocześnie zawartość środka dezynfekcyjnego i produktów jego działania są na odpowiednio niskim poziomie. Ważne jest z punktu bezpieczeństwa zdrowotnego osób kąpiących się zapewnienie równowagi między ilością środka dezynfekcyjnego, a potencjalną liczbą mikroorganizmów chorobotwórczych występujących w wodzie.

2. Obiekty użyteczności publicznej

W roku 2021 na terenie powiatu sieradzkiego pracownicy Oddziału Higieny Komunalnej skontrolowali 106 obiektów użyteczności publicznej. Nadzorem objęto również otwarty w sezonie letnim brodzik kąpielowy odkryty mieszczący się na terenie Ośrodka wypoczynkowego "Sportowa Osada" sp. z o.o. w Burzeninie, ul. Zarzecze 12 i brodzik na terenie MOSiR w Sieradzu Męka.

Kontrole przeprowadzono w następujących rodzajach i grupach obiektów: ustępy publiczne, pływalnie kryte i odkryte, domy pomocy społecznej, hotele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, cmentarze, apteki, domy przedpogrzebowe, stacje paliw, zakład karny.

Zły stan higieniczno-sanitarny stwierdzono w 1 obiekcie użyteczności publicznej. Za stwierdzone uchybienia zastosowano karanie mandatowe. W pozostałych skontrolowanych obiektach podczas kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarnych.

W poszczególnych grupach obiektów wygląda to następująco:

Ustępy publiczne

Kontrolą objęto stałe ustępy ogólnodostępne oraz tymczasowe przy trzech kąpieliskach. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień sanitarnych.

Pływalnie

W roku 2021 nadzorem objęte były 3 pływalnie kryte: pływalnia przy Szkole Podstawowej Nr 10 w Sieradzu, przy NZOZ REH-MED w Sieradzu, przy ulicy Mickiewicza, kryta pływalnia przy ośrodku wypoczynkowym "Sportowa Osada", ul. Zarzecze 12, 98-260 Burzenin (czynna 24 czerwca 2021 roku – 31 sierpnia 2021 roku) i odkryta pływalnia w Sieradzu przy ul. Portowej (czynna od 01 lipca 2021 roku do 31 sierpnia 2021 roku). Skontrolowane pływalnie są w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Domy Pomocy Społecznej

W 2021r. skontrolowano 6 Domów Pomocy Społecznej. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Obiekty hotelarskie i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W roku 2021 na terenie powiatu sieradzkiego funkcjonowało 5 obiektów posiadających kategoryzację, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, a mianowicie 4 hotele:

- Hotel „Na Półboru” w Stawiszczu w gminie Sieradz,
- Hotel Klimczak przy ulicy Wojska Polskiego w Sieradzu,
- Hotel Wróblewscy Sieradz, ul. Sarańska 8
- Hotel „Dworek za lasem” we Włyniu w gminie Warta,

1 pensjonat: - Dwór w Kamionaczu w gminie Warta,

oraz Kemping przy Centrum Edukacji Ekologicznej Natura 2000 - Ostrów Warcki.

W 2021r. skontrolowano 20 obiektów świadczących usługi noclegowe. Obiekty te są w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Pozostałe obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie nie posiadają kategoryzacji. Większość tych obiektów prowadzi działalność cały rok. Obiekty wczasowo-turystyczne czynne cały rok zaliczyć można do dobrych zarówno pod względem wyposażenia jak i stanu sanitarnego. Pokoje urządzone są estetycznie, stan sanitarny bielizny pościelowej nie budził zastrzeżeń. Sanitariaty wyłożone są glazurą, terakotą bądź panelami ściennymi, wyposażone w nowoczesną armaturę sanitarną i wystarczającą ilość różnorodnych środków higienicznych. Wszystkie obiekty mają uregulowaną gospodarkę wodno-ściekową i odpadową.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W porównaniu z rokiem 2020r. stan sanitarno-techniczny skontrolowanych zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej nie uległ znaczącej zmianie.

W salonach fryzjerskich i kosmetycznych wdrożono procedury sporządzone na podstawie obowiązujących przepisów przeciwepidemicznych oraz wytycznych dla poszczególnych branż świadczących usługi w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii we współpracy z Głównym Inspektorem Sanitarnym. Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono wysoki standard i profesjonalną obsługę znającą i stosującą procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Zakłady wyposażone są w jednorazowe ręczniki dla klientów, posiadają odpowiedni zapas środków czystościowych i dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania oraz wystarczającą ilość sprzętu jednorazowego użytku. Używane w trakcie świadczenia usług narzędzia są czyste, dezynfekowane, a narzędzia używane do zabiegów mogących naruszać ciągłość tkanki - sterylne. Przeprowadzone kontrole wykazały, że w ogromnej większości zakładów zachowane są warunki zabezpieczenia przeciwepidemicznego.

W jednym skontrolowanym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami zastosowano karanie mandatowe. Ponowna kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Cmentarze

Kontrolą objęto cmentarze na terenie powiatu sieradzkiego. Podczas kontroli cmentarzy sprawdzano również stan sanitarno - higieniczny i techniczny kaplic, w których przechowywane są zwłoki przed pogrzebem. Stan sanitarny kaplic oraz skontrolowanych cmentarzy nie budził większych zastrzeżeń.

Zakłady karne

Kontrolą objęto Zakład Karny w Sieradzu – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Inne obiekty

Kontrolą objęto hurtownię farmaceutyczną, dyskotekę, stacje paliw i miejsca obsługi podróżnych przy trasie S8 oraz parkingi miejskie.

Ponadto kontrolowano sklepy w galeriach handlowych zgodnie z obowiązującymi przepisami przeciwepidemicznymi związanymi z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2. W porównaniu z rokiem 2020r. stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych obiektów nie zmienił się znacząco.

3. Ocena stanu sanitarnego środków transportu

W roku 2021 kontroli poddano 5 autobusów komunikacji publicznej, 1 samochód do przewozu bielizny oraz 15 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Podczas przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

4. Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W roku 2021 kontroli sanitarnej poddano 2 zakłady pogrzebowe. Zakłady te, oprócz sprzedaży akcesoriów pogrzebowych oraz przewozu zwłok i szczątków ludzkich świadczą również usługi w zakresie przechowywania zwłok. Skontrolowane samochody (15) posiadają stosowne wpisy w dowodach rejestracyjnych. Samochody spełniają wymagania wynikające z obowiązujących przepisów.

W 2021r. pracownicy inspekcji sanitarnej uczestniczyli w 28 ekshumacjach. Podczas ekshumacji nie stwierdzono nieprawidłowości, zachowane były odpowiednie warunki sanitarne.

5. Działalność kontrolno-represyjna

W 2021r. wykonano 214 kontroli, z których 24 dotyczyły poboru próbek wody. Wydano 51 decyzji administracyjnych, spośród których: 3 – to decyzje opłatowe, 5 – dotyczyło jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, 1 – unieruchomienia niecki basenowej. Pozostałe decyzje dotyczyły: 35 - wyrażenia zgody na przeprowadzenie ekshumacji, 1 - wywozu zwłok za granicę, 1 - wygaśnięcia decyzji własnej, 1 – wydania oceny higienicznej na zastosowane materiały do kontaktu z wodą, 4 – dotyczyło umorzenia postępowania.

Wydano 30 postanowień, spośród których: 11 - dotyczyło wydania opinii dotyczących regulaminów odbioru odpadów i utrzymania czystości i porządku na terenie miast i gmin, 6 – wydania opinii dotyczących szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbioru odpadów komunalnych, 1 - dotyczyła imprezy masowej, 3 - dotyczyły wydania opinii w sprawie regulaminu świadczenia usług przez Punkt Selektynego Zbierania Odpadów Komunalnych, 9 – dotyczyło przywozu zwłok lub szczątków z zagranicy. Wydano 4 opinie sanitarne dotyczące imprez masowych oraz 1 dotyczącą odbioru hurtowni farmaceutycznej.

W jednym przypadku zastosowano karanie mandatowe w wysokości 200 zł.

6. Skargi i interwencje

W roku 2021 nie wpłynęła żadna skarga na działalność oddziału higieny komunalnej. Zarejestrowano 12 interwencji, które dotyczyły głównie: niespełnianie przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych, niewłaściwego postępowania z odpadami komunalnymi,

warunków sanitarnych w zakładzie fryzjerskim, obecności pluskiew w mieszkaniu. Każdorazowo podejmowano działania mające na celu rozwiązanie zaistniałego problemu.

7. Podsumowanie

- Prowadzony nadzór nad jakością wody do spożycia przez ludzi potwierdza, że ludność na terenie powiatu sieradzkiego zaopatrywana jest w wodę dobrej jakości, a wahania w jej składzie były krótkotrwałe, spowodowane głównie przez awarie urządzeń wodociągowych, sieci przesyłowych lub krótkotrwałe pogorszenie jakości wód podziemnych. W porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się ilość wodociągów mających problem z utrzymaniem jej dobrej jakości. Wydano 1 decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia oraz 4 decyzje o jej warunkowej przydatności do spożycia ze względu na przekroczenia mikrobiologiczne bądź fizykochemiczne.
- Kontrola jakości wody ciepłej w szpitalach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych i domach pomocy społecznej w kierunku obecności *Legionella sp.* wykazała, że prowadzone działania profilaktyczne są skuteczne. We wszystkich przebadanych obiektach systemy wodne nie wymagały podjęcia specjalnych działań – *Legionelli sp.* w 100ml nie wykryto lub ich ilość była poniżej 100.
- W 2021r. na terenie powiatu sieradzkiego funkcjonowały już 3 kąpieliska zorganizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, zapewniające bezpieczeństwo osobom kąpiącym się.
- Z uwagi na stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 pracownicy Oddziału Higieny Komunalnej włączyli się w działania przeciwepidemiczne, w tym w przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi koronawirusem oraz nakładanie kwarantann na osoby z kontaktu. Działalność kontrolna Oddziału dotyczyła w dużej mierze obiektów objętych ograniczeniami zgodnie z aktualizowanymi na bieżąco przepisami przeciwepidemicznymi. Kontrolowano m.in.: galerie handlowe, sklepy, hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe, siłownie, kluby i centra fitness, dyskotekę.
- Na bieżąco przekazywano przedsiębiorcom, samorządom, pracodawcom oraz osobom indywidualnym wszelkie ostrzeżenia, informacje, zalecenia i wytyczne dotyczące stosowania adekwatnych środków zabezpieczających przed zakażeniami na każdym etapie epidemii.

IV. W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

W roku 2021 pracownik Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorował 155 placówek w tym 133 stałe i 22 sezonowe. W stałych placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono 42 kontrole, a w sezonowych 22 kontrole sanitarne. Wydano 5 opinii sanitarnych, karania mandatowego nie stosowano.

Stan sanitarno-higieniczny poszczególnych obiektów przedstawiał się następująco:

ŻŁOBKI

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu funkcjonowało 6 żłobków (2 publiczne i 4 niepubliczne) w istniejących budynkach. Placówki posiadają opinie sanitarne lub decyzje administracyjne. Ogółem z placówek skontrolowanych skorzystało 67 dzieci. Placówki korzystają z posiłków dowożonych z przedszkola (mieszczącego się w tym samym budynku) lub zapewnionych przez catering. Dożywianie nadzorowane jest przez Oddział Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia PSSE w Sieradzu.

PRZEDSZKOLA

Na terenie powiatu sieradzkiego funkcjonują 34 obiekty, w tym 22 przedszkola samodzielne i 12 punktów przedszkolnych. Ponadto w zespołach szkół funkcjonuje 6 przedszkoli. Wszystkie kontrolowane placówki są zaopatrzone w wodę z wodociągów publicznych oraz są podłączone do sieci kanalizacyjnej. Stan sanitarno – techniczny tych obiektów jest zadawalający.

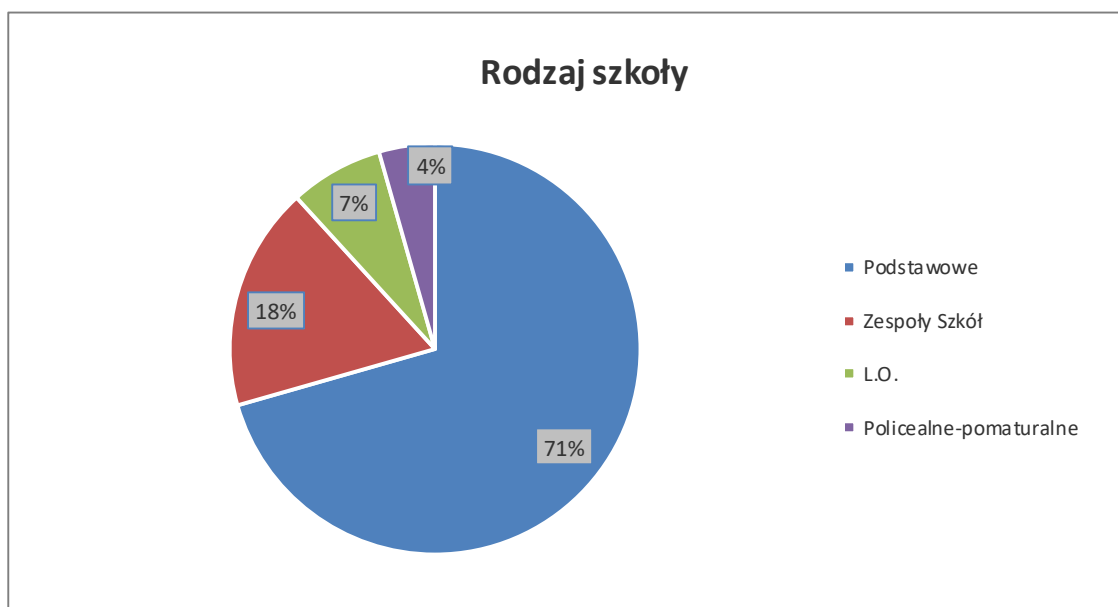
SZKOŁY

W roku 2021 na terenie powiatu funkcjonowało 68 szkół różnego typu.

Szkoły	Liczba	Budynki		
		nieprzystosowane	w złym stanie technicznym	w złym stanie sanitarnym
Podstawowe	48	-	-	-
Zespoły szkół	12	-	-	-
L.O.	5	-	-	-
Policealne-pomaturalne	3	-	-	-
Razem:	68	-	-	-

Tabela 5 Stan techniczny i sanitarny budynków szkolnych

SZKOŁY PODSTAWOWE

Ewidencją objętych jest 48 samodzielnie funkcjonujących szkół podstawowych. W 13 skontrolowanych szkołach naukę pobiera 1769 uczniów. Wszystkie te placówki korzystają z wodociągów publicznych i są skanalizowane.

W 4 szkołach funkcjonuje blok żywieniowy, a w 9 szkołach uczniowie korzystają z ciepłych posiłków dowożonych z innych placówek przygotowywanych w typowych kuchniach. W 1 szkole organizowane są śniadania (kanapki) i wydawana jest herbata. Z tej formy dożywiania korzysta 45 uczniów. Posiłki w części finansowane są ze środków opieki społecznej. W skontrolowanych szkołach dzieci otrzymywały nieodpłatnie do picia mleko w opakowaniach jednostkowych. Większość szkół przystąpiła do programu warzywa i owoce w szkole i dzieci klas młodszych miały nieodpłatnie zapewnione owoce lub warzywa.

W 1 skontrolowanej szkole funkcjonuje sklepik szkolny prowadzony przez ajenta, który nadzorowany jest przez Oddział Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia PSSE w Sieradzu. Przeprowadzone w roku 2021 kontrole bloków żywieniowych szkół podstawowych i sklepików prowadzonych przez agentów nie wykazały nieprawidłowości.

Warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów są na ogół zapewnione, (stosowano mydło płynne, ręczniki jednorazowego użytku i środki dezynfekcyjne). Papier toaletowy umieszczany jest w kabinach lub znajduje się w poszczególnych izbach lekcyjnych. Niemniej jednak szkoły o większej liczbie uczniów ciągle borykają się z problemem właściwego zaopatrywania toalet w środki higieniczne. Są one niszczone przez uczniów, a sytuacja finansowa placówek ciągle nie pozwala na ich zakup w odpowiedniej ilości. Ciepła woda przez cały rok szkolny zapewniona jest we wszystkich skontrolowanych szkołach.

Skontrolowane placówki posiadają infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego tzn. 5 posiada szkolny zespół sportowy z boiskiem, 5 salę gimnastyczną z boiskiem, pozostałe boisko sportowe lub salę zastępczą. Stan techniczny i sanitarny tych obiektów nie budzi większych zastrzeżeń.

Warunki pobytu uczniów w szkołach

Podczas kontroli zwracano uwagę na zapewnienie właściwego usadzenia dzieci oraz oświetlenia i informowano dyrektorów obiektów, iż w ich zakresie jest zapewnienie właściwego stanowiskach pracy ucznia. W 13 skontrolowanych szkołach podstawowych dokonano analizy zgodności z zasadami higieny tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych w 130 oddziałach, nieprawidłowości nie stwierdzono. Zajęcia lekcyjne prowadzone są w systemie jednoczłonowym. Stan sanitarno - techniczny szkół podstawowych nie budzi większych zastrzeżeń.

LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

Pod nadzorem jest 5 samodzielnych liceów ogólnokształcących w tym 3 niepubliczne. W 3 skontrolowanych naukę pobiera 1281 uczniów. Wszystkie placówki wodę pobierają z wodociągów i są podłączone do kanalizacji publicznej. W 2 skontrolowanych placówkach funkcjonują gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, a profilaktyczna opieka zdrowotna realizowana jest przez personel medyczny niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.

W 2 liceach znajdowały się substancje chemiczne, które wykorzystywane były w większości do pokazów na lekcji, a do przeprowadzania doświadczeń wykorzystywano je rzadziej. Placówki prowadzą spisy substancji, które przechowywane są prawidłowo, oznakowane i posiadają karty charakterystyki. Substancje chemiczne przeterminowane oddawane są do utylizacji. Stan techniczny i sanitarny tych obiektów nie budzi większych zastrzeżeń.

SZKOŁY POLICEALNE

Nadzorem objęte są 3 szkoły, w 1 skontrolowanej naukę pobiera 184 słuchaczy. Stan sanitarno- higieniczny nie budzi zastrzeżeń.

ZESPOŁY SZKÓŁ

W roku sprawozdawczym funkcjonowało 12 zespołów, w ich skład wchodzi:

- 6 przedszkoli,

- 6 szkół podstawowych,
- 3 licea ogólnokształcące,
- 5 techników,
- 6 szkół branżowych,
- 1 internat.

W 6 skontrolowanych zespołach naukę pobiera 2200 uczniów. Wszystkie placówki wodę pobierają z wodociągów i są podłączone do kanalizacji publicznej. W skontrolowanych zespołach zapewnione są warunki do prowadzenia żywienia. Ogółem z posiłków ciepłych skorzystało 297 uczniów. Ponadto w jednej szkole organizowane są śniadania szkolne, z których skorzystało 108 uczniów. Ogólnie 80 uczniów skorzystało z posiłków dofinansowanych.

W skontrolowanych zespołach funkcjonują gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, a profilaktyczna opieka zdrowotna realizowana jest przez personel medyczny niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. W 5 zespołach szkół znajdowały się substancje chemiczne i wykorzystywane były w większości do pokazów na lekcji, a do przeprowadzania doświadczeń wykorzystywano rzadziej. Placówki prowadzą spisy substancji, które przechowywane są prawidłowo, oznakowane i posiadają karty charakterystyki. Substancje chemiczne przeterminowane oddawane są do utylizacji.

Skontrolowane placówki posiadają infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego tzn. posiadają szkolny zespół sportowy lub salę gimnastyczną. Stan techniczny i sanitarny tych obiektów nie budzi większych zastrzeżeń.

SZKOŁY WYŻSZE

Nadzorowane są 2 wyższe uczelnie, które mieszczą się w budynkach adaptowanych, przystosowanych do potrzeb tego rodzaju placówek. Stan sanitarno-techniczny skontrolowanej placówki nie budzi zastrzeżeń.

PLACÓWKI Z POBYTEM CAŁODOBOWYM

Na terenie naszej powiatu funkcjonuje 5 placówek tego typu, a jest to:

- 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy,
- 1 placówka opiekuńczo-wychowawcza,
- 1 dom pomocy społecznej,
- 2 inne (Katolicka Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom Światłko” i Ośrodek Rehabilitacyjno – Lecznicy).

Kontrolę przeprowadzono w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej oraz w Ośrodku Rehabilitacyjno- Lecznicy. W skontrolowanych placówkach przebywało 34 wychowanków. Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych placówek nie budzi zastrzeżeń.

POZOSTAŁE OBIEKTY STAŁE

W 2021 roku nadzorem objęto 4 inne placówki nauczania i wychowania. Są to poradnie psychologiczno-pedagogiczne funkcjonujące w istniejących obiektach. W 2 skontrolowanych poradniach z zajęć korzysta 80 dzieci. Stan sanitarno – techniczny obiektów nie budzi zastrzeżeń.

PLACÓWKI SEZONOWE

W omawianym okresie sprawozdawczym w bazie elektronicznej zamieszczono 49 turnusów, w tym 45 turnusów wypoczynku letniego i 4 turnusy zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. Skontrolowano 18 turnusów wypoczynku letniego, w którym uczestniczyło 714 dzieci i 4 turnusy zimowego wypoczynku, z którego skorzystało 112 dzieci. Bieżące kontrole sanitarne nie wykazywały nieprawidłowości. Placówki były zakwalifikowane i spełniały wymagania sanitarno-higieniczne. Dzieci zapewnione miały dobre warunki wypoczynku i pobytu. Opiekę medyczną pełniły POZ, poważniejszych zachorowań nie odnotowano. Podczas przeprowadzonych kontroli większych nieprawidłowości nie stwierdzono.

V. W ZAKRESIE HIGIENY PRACY

W 2021 r. w ewidencji inspekcji sanitarnej powiatu sieradzkiego było 471 podmiotów gospodarczych, zatrudniających ogółem 11456 pracowników. Najwięcej jest zakładów zatrudniających do 50 osób.

Kontrolą objęto 45 zakładów, w których zatrudnienie wynosiło 3463 pracowników. Typując zakłady do kontroli w 2021r. brano pod uwagę zamierzenia na bieżący rok, rodzaj i stopień zagrożeń zawodowych. Przeprowadzono 50 kontroli sanitarnych oraz 5 kontroli związanych z dochodzeniami epidemiologicznymi w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawach chorób zawodowych.

W 2021 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej z zakresu higieny pracy realizowali następujące zamierzenia:

- Prowadzenie bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy w zakładach pracy;
- Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach chorób zawodowych;
- Prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy i oceną narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych;
- Prowadzenie nadzoru nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest;

- Prowadzenie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, detergentami, produktami biobójczymi, prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 oraz środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi;
- Prowadzenie działań związanych z realizacją inicjatyw FORUM wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach
- Prowadzenie działań związanych z realizacją inicjatyw Forum BRP Subgroup, dotyczącej produktów biobójczych, działającej przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach;
- Realizowanie inicjatywy w Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA), w tym z realizacji projektu REF-9;
- Przesyłanie do GIS za pomocą SMIOD na bieżąco wszystkich informacji i dokumentów dotyczących realizacji zadań w zakresie kontroli przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych m.in. decyzji, protokołów badania zakwestionowanych produktów i dokumentacji toczących się postępowań a także informacji nt. zatruc, podejrzeń zatruc i zgonów spowodowanych środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi, w tym zbieranie i zbieranie i analiza danych statystycznych.

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi w środowisku pracy.

Na terenie powiatu sieradzkiego w 19 zakładach pracownicy narażeni są na czynniki rakotwórcze głównie promieniowanie jonizujące, odczynniki chemiczne stosowane w analityce laboratoryjnej, pył drewna. Przeprowadzono w nich 11 kontroli sanitarnych. Ogółem w kontrolowanych zakładach w narażeniu pracowało 128 osób. Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na aktualizację badań środowiskowych, prowadzenie rejestrów prac i pracowników pracujących w narażeniu na działanie czynników rakotwórczych oraz stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej.

Choroby zawodowe

W 2021 r. zgłoszono 5 podejrzeń chorób zawodowych w związku z którymi przeprowadzono postępowania wyjaśniające. Zgłoszenia podejrzeń chorób zawodowych dotyczyły: „Przewlekłych chorób narządu głosu spowodowanych nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat”, „Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy” ujętych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz.U. z 2013r. poz. 1367).

Łącznie wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej: „, Chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw”, „Astmy oskrzelowej”, „Alergicznego nieżytu nosa”,

„Chorób układu wzrokowego wywołanych czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi” ujętej w poz.20. załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz.U. z 2013r. poz. 1367).

Substancje niebezpieczne, preparaty chemiczne, produkty biobójcze, detergenty

W 2021 r. kontrolowano wprowadzane do obrotu produkty biobójcze pod kątem przestrzegania art. 55. Ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępnienia na rynku i stosowania produktów biobójczych kategorii 1,2, 4 oraz ustawą z dnia 9 października 2015 r. o *produktach biobójczych* (tj. z dnia 9 listopada 2018 r. Dz.U. z 2018 r. poz. 2231). Przeprowadzono 11 kontroli, w trakcie których sprawdzono produkty biobójcze, których nie zakwestionowano.

Kontrola niebezpiecznych substancji, preparatów chemicznych oraz wyrobów dotyczyła zgodności z Rozporządzeniem (WE) Nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w *sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów* (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE REACH (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w *sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie* (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, z późn. zm.).

Przeprowadzono 33 kontrole w łańcuchu dostaw tj. u dystrybutorów oraz stosujących. Sprawdzono karty charakterystyki oraz opakowania substancji/mieszanin niebezpiecznych. Zastrzeżenie budziły reklamy niebezpiecznych mieszanin chemicznych wprowadzanych do obrotu poprzez sklep internetowy, które nie zawierały informacji o stwarzanych zagrożeniach wynikających z klasyfikacji mieszanin.

Prekursory narkotyków

W roku sprawozdawczym kontrolowano stosowanie oraz wprowadzanie do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3. Ogółem przeprowadzono 5 kontroli w tym 1 kontrola dotyczyła wprowadzających prekursorów kategorii 3. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Promocja zdrowia

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych w zakładach pracy informowano pracodawców i pracowników o skutkach narażeń występujących na stanowiskach pracy w szczególności podczas wykonywania pracy w kontakcie z czynnikami biologicznymi, chemicznymi oraz fizycznymi. Instruowano o celowości stosowania odpowiednio dobranych środków ochron indywidualnych oraz odzieży ochronnej.

Zwracano również uwagę na przestrzeganie w zakładach pracy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami użycia tytoniu i wyrobów tytoniowych.

VII. W ZAKRESIE NADZORU NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI

W 2021 roku w zakresie nadzoru nad środkami pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Sieradzu podejmowali działania w zakresie uzgodnienia legalnego stosowania w działalności zawodowej nowych substancji psychoaktywnych. W roku sprawozdawczym nie odnotowano zgłoszeń w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sieradzu oprócz działań kontrolnych prowadził działania oświatowe skierowane do pracowników zakładów pracy.

W zakładach pracy wskazywano na konieczność włączania tematyki zagrożeń związanych z użyciem środków zastępczych do programu okresowych szkoleń bhp.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sieradzu, wypełnia nałożony przez Ministerstwo Zdrowia obowiązek informowania o zatruciach spowodowanych zażyciem środków zastępczych.

Informacje zbierane są od jednostek medycznych prowadzących leczenie zamknięte na terenie powiatu sieradzkiego tj.:

- Wojewódzkiego Szpitala im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu,
- Wojewódzkiego Szpitala im. Prymasa Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu Centrum Psychiatrycznego w Warcie.

Na podstawie nadesłanych zgłoszeń stwierdza się systematyczny spadek zatruc.

VIII. W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W roku 2021 programowe działania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia były realizowane mimo trwającej epidemii w naszym kraju. Na skutek epidemii wprowadzono wiele obostrzeń wynikających z zagrożenia zakażeniem m.in. tymczasowe zamknięcie wszystkich placówek oświatowych, w których planowana była realizacja programów edukacyjnych.

Realizując cele Narodowego Programu Zdrowia pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia inspirował działania zdrowotne i czuwał nad ich prawidłową realizacją. Działania te swoim zasięgiem obejmowały dzieci przedszkolne i uczniów szkół oraz społeczność lokalną. Zwiększyła się liczba odbiorców w programach – nastawienie na trafienie do większej liczby słuchaczy w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Na terenie powiatu sieradzkiego w placówkach oświatowo – wychowawczych realizowano następujące programy:

- **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”**, program przygotowany w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Głównym Inspektorem Sanitarnym. Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Zajęcia w programie realizowane są poprzez wykorzystanie dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, jak również opracowanego scenariusza zajęć dla nauczycieli i lekcji pokazowej. Uczestnicy programu realizowali zajęcia edukacyjne, podczas których zapoznali się z produktami ekologicznymi.

Program swym zasięgiem objął 474 dzieci i rodziców z 10 przedszkoli.

- **„Czyste powietrze wokół nas”** program prowadzony w ramach przedszkolnej edukacji antytytoniowej. Założeniem programu jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego. W wychowaniu zdrowotnym dziecka program ten stanowi pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego. Łączy się to z poznawaniem sposobów radzenia sobie w sytuacjach codziennych, w których dziecko narażone jest na szkodliwość dymu tytoniowego. Adresowany jest do dzieci 5 i 6 letnich oraz ich rodziców i opiekunów. W programie uczestniczyło 592 dzieci i ich rodziców z 12 przedszkoli.

- **„Bieg po Zdrowie”** to ogólnopolski program antytytoniowej edukacji zdrowotnej realizowany w szkołach podstawowych. Profilaktyka palenia tytoniu - jest ważnym zadaniem i powinna być na stałe wpisana w działania edukacyjno – wychowawcze. Głównym celem

programu jest zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Program swym zasięgiem objął 256 uczniów i ich rodziców z 13 szkół.

- **„Trzymaj Formę!”** rozpoczęta realizacja XIV edycji Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego była prowadzona wśród 2034 uczniów, nauczycieli i rodziców w 17 szkołach podstawowych. Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin.

- **„ARS, czyli jak dbać o miłość”** program realizowany po raz ósmy, miał na celu kształtować u młodzieży szkół ponadpodstawowych umiejętności chroniące przed używaniem alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych oraz zmniejszyć ryzyko utraty życia i zdrowia, z powodu ich używania. Na terenie naszej działalności program realizowano w 3 szkołach ponadpodstawowych wśród 132 uczniów i ich rodziców.

- **„Dopalaczom mówimy Stop – wybieramy zdrowie”.** Kampania realizowana była w 11 szkołach podstawowych wśród 621 uczniów, rodziców i nauczycieli. Z wypowiedzi koordynatorów programu wynikało, że rodzice z uwagą i niepokojem słuchali informacji o występującym zagrożeniu dla ich dzieci.

- **„Znamię! Znam, je?” oraz „Podstępne WZW”.** Na mocy porozumienia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łodzi z Fundacją „Gwiazda Nadziei” realizowano dwa nowe programy edukacyjne, które adresowane były do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem podejmowanego działania było upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat nowotworu złośliwego skóry-czerniaka oraz wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. Programami objęto 506 uczniów i ich rodziców z 6 szkół.

- **„Wybierz Życie – Pierwszy Krok”** program edukacyjny dla uczniów szkół średnich dotyczący profilaktyki raka szyjki macicy i zakażeń HPV. Program zainicjowany przez stowarzyszenie MSD dla Zdrowia Kobiet zmierza do podniesienia poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyką raka szyjki macicy wśród młodzieży ponadpodstawowej oraz ich rodziców i opiekunów, motywowania młodzieży do podjęcia roli liderów edukacji zdrowotnej w ich środowisku oraz wpływanie na zachowania zdrowotne rodziców i opiekunów w odniesieniu do badań profilaktycznych (cytologia). Program swym zasięgiem objął 426 uczestników z 3 szkół.

W związku z promocją **Kampanii #SzczepimySię** od 20.01.2021r. podejmowano następujące działania:

- zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Sieradzu banner z linkami do stron Ministerstwa Zdrowia promujących akcję szczepień oraz List Ministra Zdrowia do dyrektorów szkół, pedagogów, rodziców w sprawie wykonywania szczepienia przeciwko SARS-CoV-2 wśród nieletnich uczniów w wieku od 12 do 15 roku życia,

- przekazano do lokalnych operatorów stron internetowych informację celem opublikowania informacji zachęcającej do szczepień do Urzędu Miasta w Sieradzu, Starostwa Powiatowego oraz urzędów gmin na terenie powiatu sieradzkiego,
- wysłano informację dot. promocji szczepień wraz z linkiem spotów do podmiotów leczniczych, Straży Pożarnej, Policji, Poczty Polskiej, placówek nauczania i wychowania oraz bibliotek,
- przekazano prezentację multimedialną pt. Szczepienia do wszystkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych, celem przeprowadzenia zajęć edukacyjnych wśród uczniów i rodziców.
- przekazano informację dot. promocji szczepień wraz z linkiem spotów do największych zakładów pracy w powiecie sieradzkim,
- udostępniono link dot. szczepień otrzymany z WSSE w Łodzi zachęcając do wykorzystania do wszystkich placówek oświatowych, urzędów gmin, podmiotów leczniczych, bibliotek, muzeum.
- dodano stopki w mailach pracowników PSSE w Sieradzu z banerami kampanii wraz z hiperłączem przekierowującym do <https://www.gov.pl/web/szczepimysie>.

W ramach **Europejskiego Tygodnia Szczepień** przekazano do wszystkich dyrektorów szkół ponadpodstawowych prezentację multimedialną **„Czego nie wiesz o szczepionkach (nie tylko) przeciw koronawirusowi”** zachęcając dyrektorów do edukacji dzieci i młodzieży na temat - jak ważne w życiu każdego człowieka są szczepienia.

Z okazji obchodów 7 kwietnia **Światowego Dnia Zdrowia** przekazano do wszystkich dyrektorów przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych pismo zachęcające do podejmowania działań podczas nauczania zdalnego w zakresie zdrowego żywienia, stylu życia oraz ochrony zdrowia psychicznego podczas pandemii w Kwietniu Miesiącu Zdrowia.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Sieradzu na bieżąco na swojej stronie internetowej przekazywała aktualne informacje dotyczące: epidemii koronawirusa, aktualnych wytycznych i zaleceń (m.in. wytyczne MEN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, wytyczne GIS, MZ i MEN dla organizatorów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży w 2021 roku) oraz innych prozdrowotnych kampanii społecznych dotyczących: Światowego Dnia Walki z AIDS, Bezpiecznych Ferii, Programu „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”, Światowego Dnia Zdrowia, Europejskiego Tygodnia Szczepień, Światowego Dnia Bez Tytoniu (obchodzonego 31 maja), szczepień uczniów od 12 roku życia, Profilaktyki 40 PLUS, Światowego Dnia FAS, Światowego Dnia Mycia Rąk, Profilaktyki Raka Piersi, Światowego Dnia bez Papierosa.

W ramach wykonywania testów przesiewowych na obecność koronawirusa SARS-CoV-2 dla nauczycieli klas młodszych szkół podstawowych, nauczycieli szkół specjalnych i pracowników administracyjnych na terenie powiatu sieradzkiego pracownik Oświaty

Zdrowotnej udzielił wywiadu dla Telewizji Regionalnej „Ósemka” w Sieradzu, w którym m.in. podano liczbę osób chętnych, przypomniano o obowiązującym harmonogramie oraz o sposobie przygotowania się do wymazu. Informację wyemitowano na terenie Sieradza, Łasku i Zduńskiej Woli.

Pandemia w sposób szczególny przyczyniła się do spędzania większości czasu w domu podczas lockdownów oraz nauczania zdalnego. W związku z tym na podstawie danych otrzymanych z Głównego Inspektoratu Sanitarnego, została przygotowana przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Łodzi prezentacja pt. **„Bezpieczeństwo w korzystaniu ze smartfonów, tabletów i komputerów przez dzieci i młodzież w dobie pandemii”**. Prezentację przekazano do wszystkich placówek szkolno – wychowawczych na terenie powiatu sieradzkiego, celem przeprowadzenia zajęć edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży.

W miesiącu sierpniu Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) rozpoczął kampanię informacyjną **„Wybieraj Bezpieczną Żywność”** #EUChooseSafeFood. Celem kampanii było uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. W przedsięwzięcie to zaangażowani byli pracownicy Oświaty Zdrowotnej poprzez przeprowadzenie działań edukacyjnych. Szkolenia skierowane były do koordynatorów Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!” w których uczestniczyło 17 nauczycieli.

Dzięki inicjatywie Światowej Organizacji Zdrowia, **Światowy Dzień AIDS** obchodzimy jak co roku 1 grudnia. Jest jedną z ośmiu najważniejszych kampanii na rzecz zdrowia publicznego prowadzonych przez tę międzynarodową organizację. W ramach obchodów przekazano do placówek szkolnych film edukacyjno – prewencyjny pt. „HIV&AIDS” celem przeprowadzenia zajęć edukacyjnych wśród młodzieży. Z zajęć skorzystało 280 osób.

W ramach realizacji ww. programów przeprowadzono 20 wizytacji w placówkach oświatowo – wychowawczych. Pracownik Oświaty Zdrowotnej uczestniczył w 6 szkoleniach i 3 naradach on-line. Udzielano wielokrotnie instruktaży, porad metodycznych oraz dostarczano do placówek materiały oświatowe.

IX. W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

W roku 2021 w pracy Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego nie napotkano na istotne problemy. Podobnie jak w latach ubiegłych współpracowano na bieżąco z samorządem terytorialnym, Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Strażą Pożarną i Inspekcją Weterynaryjną. Działalność polegała na sprawowaniu zapobiegawczego nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych nad warunkami higieny: środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia, warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne i inne obiekty budowlane – przy wydawaniu opinii, postanowień i decyzji, na wniosek organu administracji lub zainteresowanego podmiotu, na poszczególnych etapach inwestycji, w szczególności objętych nadzorem bieżącym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

W roku 2021 wydano 114 opinii i dokonano 39 uzgodnień w sprawach dot. m.in. potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zakresu raportu, uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy. Wydano 16 decyzji płatniczych.

Do bardziej znaczących obiektów, przekazanych do użytkowania na terenie powiatu sieradzkiego przy udziale Państwowej Inspekcji Sanitarnej zaliczono:

1. Niepubliczną Szkołę Podstawową w Sieradzu,
2. Zakład blacharsko-lakierniczy w Sieradzu,
3. Sieć wodociągowa w Charłupi Małej,
4. Budynek handlowy „Biedronka” w Sieradzu,
5. Budynek handlowy „ALDI” w Sieradzu,
6. Stacja paliw w Sieradzu,
7. Hala produkcyjna „Tubądzin” w Tubądzinie,
8. Stacja obsługi samochodów w Gruszczycach.

X. PODSUMOWANIE

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Sieradzu w roku 2021 w dalszym ciągu pozostawała kluczowym podmiotem, od którego zależała skuteczność działań przeciwepidemicznych na terenie powiatu sieradzkiego. Działania pracowników miały na celu, aby społeczeństwo przechodziło infekcję wirusem SARS-COV-2 w sposób jak najbardziej kontrolowany. W działania przeciwepidemiczne włączeni byli pracownicy wszystkich komórek organizacyjnych nadzoru Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sieradzu. Pracownicy prowadzili dochodzenia epidemiologiczne w celu objęcia kwarantanną osoby współzamieszkujące lub mające bliski kontakt z osobą zakażoną w celu skutecznego przerwania łańcucha zakażeń. Uczestniczyli w wielu akcjach badań przesiewowych, co pozwoliło na zidentyfikowanie przypadków zakażeń koronawirusem w różnego typu placówkach. Zbierali, analizowali i przekazywali dane statystyczne dotyczące epidemii COVID-19 na terenie powiatu sieradzkiego.

W roku 2021 oprócz kontroli planowanych prowadzone były kontrole przestrzegania obowiązujących przepisów związanych z ustanowieniem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Działalność kontrolna dotyczyła przede wszystkim obiektów objętych ograniczeniami zgodnie z aktualizowanymi na bieżąco przepisami przeciwepidemicznymi. Kontrolowano m.in. galerie handlowe, sklepy spożywcze, markety, domy weselne, restauracje, hotele, pensjonaty i pozostałe obiekty świadczące usługi noclegowe, siłownie, kluby i centra fitness, lodowisko, dyskotekę. Kontrole prowadzono również we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Sieradzu oraz podległymi komisariatami miejskimi.

Ponadto na bieżąco przekazywano przedsiębiorcom, samorządom, pracodawcom oraz osobom indywidualnym wszelkie ostrzeżenia, informacje, zalecenia i wytyczne dotyczące stosowania adekwatnych środków zabezpieczających przed zakażeniami na każdym etapie epidemii.

W związku z prowadzonymi działaniami przeciwepidemicznymi Państwowa Inspekcja Sanitarna w Sieradzu:

- a) współpracowała z Komendą Powiatową Policji w Sieradzu w zakresie wspólnych kontroli w ramach przestrzegania obowiązujących przepisów związanych z ustanowieniem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz kontroli obowiązku izolacji i kwarantanny;
- b) na bieżąco współpracowała z Zespołami Kontroli Zakażeń Szpitalnych w obiektach Szpitala Wojewódzkiego im. Prymasa Kard. Stefana Wyszyńskiego w Sieradzu w celu zapobiegania powstawania ognisk zakażeń w podmiotach prowadzących działalność leczniczą,

a w przypadku ich wystąpienia w celu identyfikacji źródła zakażeń, określenia przyczyny wystąpienia i szybkiego wygaszenia ogniska epidemicznego;

c) współpracowała z Dyrektorami Domów Pomocy Społecznej oraz Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych na terenie powiatu sieradzkiego w zakresie analizy bieżącej sytuacji epidemiologicznej na terenie jednostek, prowadzenia badań przesiewowych oraz działań w celu ograniczenia rozprzestrzeniania zakażeń koronawirusem;

d) współpracowała z zakładami opiekuńczo-leczniczymi, domami pomocy społecznej, oraz hospicjum w zakresie wykonywania testów dla pensjonariuszy/pacjentów przed planowanym przyjęciem do placówki;

e) współpracowała z Dyrektorami szkół i przedszkoli na terenie powiatu sieradzkiego w zakresie wykonania badań na obecność SARS-Cov-2 wśród dla nauczycieli przedszkoli, klas I-III szkół podstawowych, nauczycieli szkół specjalnych i pracowników obsługi administracyjnej szkół i przedszkoli;

f) współpracowała z Dyrektorami szkół i przedszkoli w zakresie podejmowania działań w przypadku wystąpienia zakażeń wśród uczniów i nauczycieli oraz wydawania opinii dotyczących zawieszenia zajęć w placówce.

W 2021r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Sieradzu w ramach sprawowanego nadzoru, dokonali w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu sieradzkiego 2078 kontroli sanitarnych, w tym w zakresie:

1. Higieny żywności, żywienia i produktów kosmetycznych – 688 kontroli;
2. Higieny komunalnej - 214 kontroli;
3. Higieny pracy – 55 kontroli;
4. Epidemiologii – 1041 kontroli;
5. Higieny dzieci i młodzieży – 64 kontrole;
6. Zapobiegawczego nadzoru sanitarnego - 16 kontroli;

Pracownik oświaty zdrowotnej inspekcji sanitarnej powiatu sieradzkiego przeprowadził 20 wizytacji w placówkach realizujących programy prozdrowotne.

W związku ze sprawowanym nadzorem wydano 32 postanowienia, 148 opinii oraz 225 decyzji administracyjnych, w tym 50 decyzji płatniczych. W postępowaniu represyjnym stosowano karanie mandatowe. Ukarano mandatami 22 osoby na kwotę 4500 zł. W związku z wprowadzonym stanem epidemii w Polsce prowadzone było postępowanie administracyjne, dotyczące osób, które nie przestrzegały ustanowionych prawem ograniczeń, nakazów oraz zakazów.